

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра фінансового аналізу та аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Організація та методика контролю оборотних активів підприємства

назва теми

Студентки 2 курсу, 4м групи,
спеціальності: 071 Облік і
оподаткування,
спеціалізації: Фінансовий
контроль та аудит

Дорошенко М.О.

*підпис
студента*

Науковий керівник
д.е.н., проф.

Симоненко В.К.

*підпис
керівника*

Гарант освітньої програми
д.е.н., проф.

Назарова К.О..

*підпис
керівника*

Київ 2019

Київський національний торговельно-економічний університет
Факультет обліку, аудиту та інформаційних систем
Кафедра фінансового аналізу та аудиту

Освітній ступінь «магістр»,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»,
спеціалізація «Фінансовий аналіз та аудит»

Затверджую

Зав. кафедри, д.е.н., доц.,

Назарова К.О.

“ ” 20 р.

Завдання на випускню кваліфікаційну роботу студентки

Дорошенко Марії Олегівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи:

«Організація та методика контролю оборотних активів підприємства» (на матеріалах ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»).

Затверджено наказом ректора від «19» жовтня 2018 р. №3841

2. Строк здачі студентом закінченої роботи 01 листопада 2019 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи:

Мета дослідження: наукове обґрунтування теоретичних і методологічних підходів до проблеми формування та раціонального використання оборотних активів підприємства і розробка на цій основі практичних рекомендацій ефективного управління окремими їх складовими.

Об'єкт дослідження: процес аналізу стану оборотних активів підприємства.

Предмет дослідження: організаційно-методичні та теоретичні аспекти аналізу стану оборотних активів підприємства.

Перелік графічного матеріалу: таблиці, в яких представлено динаміку показників оборотних активів підприємства за 2016-2018 рр.; таблиці, які містять результати систематизації організації та методики контролю оборотних активів підприємства; схеми, рисунки, графіки, які ілюструють пропозиції з удосконалення інформаційного забезпечення, організації та методики фінансового контролю оборотних активів підприємства.

4. Консультанти по роботі (проекту), із зазначенням розділів проекту, що стосуються їх:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1			
2			
3			

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП	3
1.2. Теоретичні аспекти контролю оборотних активів підприємства.....	11
Висновки до першого розділу.....	19
РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	20
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО».....	20
2.2. Інформаційне забезпечення контролю оборотних активів.....	31
Висновки до 2 розділу	39
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	41
3.1. Організація контролю оборотних активів підприємства	41
3.2. Методика контролю оборотних активів підприємства.....	48
Висновки до 3 розділу	57
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60
ДОДАТКИ.....	68

7. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи (проекту)	
		За планом	Фактично
1	Наукова стаття	01.06.2019 р.	27.05.2019
2	1 розділ	02.09.2019 р.	30.08.2019
3	2 розділ	03.10.2019 р.	01.10.2019
4	3 розділ	20.10.2019 р.	15.10.2019
5	Подання завершеної роботи на кафедру	01.11.2019 р.	01.11.2019 р.

8. Дата видачі завдання «__» _____ 201_ р.

9. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи

Доктор економічних наук, професор

Симоненко В.К.

підпис)

(прізвище, ініціали,

10. Гарант освітньої програми

д.е.н., доц.

Назарова К.О.

підпис)

(прізвище, ініціали,

11. Завдання прийняв до виконання студент

Дорошенко М.О.

підпис)

(прізвище, ініціали,

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Студенткою Дорошенко Марією Олегівною було виконано випускну кваліфікаційну роботу на тему «Організація та методика контролю оборотних активів підприємства» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування», спеціалізацією «Фінансовий аналіз та аудит» відповідно до завдання, виданого науковим керівником.

Обрана тема дослідження є актуальною, оскільки фінансове становище підприємств безпосередньо залежить від стану оборотних активів і припускає порівняння витрат з результатами господарської діяльності й відшкодування витрат власними коштами, підприємства виявляються зацікавленими в раціональності організації оборотних активів – організації їх руху з мінімальною можливою сумою з метою отримання найбільшого економічного ефекту. Тому особливого значення набувають проблеми створення таких механізмів управління фінансами підприємств, які б відповідали ринковим умовам господарювання та забезпечували достатній рівень їх платоспроможності, ліквідності, прибутковості. У цьому контексті важливим є питання сучасної класифікації оборотних активів за певними видами й ознаками, яка є умовою не тільки організації бухгалтерського обліку, а також можливості прогнозування та створення ефективної системи управління.

Студенткою на високому рівні було виконано усі завдання, поставлені у випускній кваліфікаційній роботі, виявлено проблеми у проведенні фінансового контролю оборотних активів підприємства та сформульовано рекомендації для їх вирішення. Робота містить таблиці, графіки, діаграми, сформовані за розрахунками показників виконання кошторису ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО».

Загалом, робота відповідає вимогам до змісту та структури, виконана на високому науково-практичному рівні, заслуговує на позитивну оцінку та рекомендується до захисту в екзаменаційній комісії.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту) _____
(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист _____
(ПІБ, підпис, дата)

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студентки _____
Дорошенко М.О.
(прізвище, ініціали)
може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми) _____
д.е.н., доц. Назарова К.О.
(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри _____
д.е.н., доц. Назарова К.О.
(прізвище, ініціали, підпис)

« _____ » _____ 201 _____ р.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОНТРОЛЮ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	11
1.1. Економічна сутність та класифікація оборотних активів підприємства, як об'єкт контролю	11
1.2. Теоретичні аспекти контролю оборотних активів підприємства.....	18
Висновки до першого розділу.....	27
РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	29
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО».....	29
2.2. Інформаційне забезпечення контролю оборотних активів.....	43
Висновки до 2 розділу	53
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	56
3.1. Організація контролю оборотних активів підприємства.....	56
3.2. Методика контролю оборотних активів підприємства.....	64
Висновки до 3 розділу	76
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	80
ДОДАТКИ.....	88

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах ринкової економіки найважливішим фактором ефективності діяльності господарюючих суб'єктів є механізм управління оборотними активами. Ключовим фактором успіху господарських операцій організацій є раціональне використання оборотних коштів. В умовах господарського процесу будь-якої організації лежить матеріальна і фінансова база. Від її достатності залежать безперервність і ритмічність реалізації продукції. Саме це і визначає важливість і актуальність оптимального розміщення коштів в оборотних активах. При достатньому забезпеченні процесу обігу оборотних засобів підприємства будуть здатні задовольняти всі зростаючі потреби людей, що в свою чергу призведе до появи прибутку, яка є результатом діяльності будь-якого господарюючого суб'єкта. Тому тема дослідження особливостей організації та методики контролю оборотних активів підприємства є надзвичайно актуальною.

Теоретичні та практичні аспекти управління оборотними активами підприємства знайшли відображення в наукових працях таких вчених як: Н.О. Власова, Н. М. Смольнякова, О. В. Михайлова, С. С. Стоянова-Коваль, О. Ю. Швець, В. В. Шепелевич та інші. Разом з тим, незважаючи на численні наукові здобутки та накопичений практичний досвід щодо вирішення проблеми управління оборотними активами підприємства, залишається ряд питань як загально-методичного, так і прикладного характеру, які потребують подальшого опрацювання.

Метою роботи є наукове обґрунтування теоретичних і методологічних підходів до проблеми формування та раціонального використання оборотних активів підприємства і розробка на цій основі практичних рекомендацій ефективного управління окремими їх складовими.

Реалізація мети дослідження обумовила постановку та вирішення наступних завдань:

- дослідити економічну сутність та класифікацію оборотних активів підприємства, як об'єкта контролю;
- визначити теоретичні аспекти контролю оборотних активів підприємства;
- обґрунтувати інформаційне забезпечення контролю оборотних активів підприємства;
- дослідити організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»;
- провести дослідження інформаційного забезпечення контролю оборотних активів;
- визначити особливості організації контролю оборотних активів підприємства;
- дослідити методику контролю оборотних активів підприємства.

Об'єктом дослідження є процес аналізу стану оборотних активів підприємства.

Предметом дослідження є організаційно-методичні та теоретичні аспекти аналізу стану оборотних активів підприємства.

Обґрунтування теоретичних положень і аргументація висновків здійснювалися на основі загальнонаукових методів пізнання (діалектичний, історичний, логічний, наукової абстракції), конкретних методів (системний, структурний, функціональний), а також спеціальних методів економіко-математичного аналізу і синтезу, порівняння, прогнозування.

Теоретичною і методологічною основою дослідження послужили праці вітчизняних і зарубіжних економістів, матеріали наукових та науково-практичних конференцій, а також власні соціологічні дослідження автора. Теоретична і практична значущість роботи полягає в тому, що окремі положення дисертації включають принципово нові підходи до проблеми формування та використання оборотних активів, як частини економічного потенціалу, на мікро- і макрорівні.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в удосконаленні теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо обґрунтування особливостей організації та методики контролю оборотних активів на підприємстві. Основні положення випускної кваліфікаційної роботи, які мають наукову новизну і виносяться на захист, містяться у наступному:

уперше:

– запропоновано концептуальні положення вибору управлінських альтернатив, спрямованих на підвищення ефективності організації та методики контролю оборотних активів на підприємстві, на основі узагальнення теоретичних засад організації моніторингу оборотних коштів у системі забезпечення економічної безпеки вітчизняного підприємства;

удосконалено:

– реалізацію науково-методичного підходу до оцінювання ефективності організації та методики контролю оборотних активів на підприємстві, який, на відміну від відомих, ґрунтується на використанні методу динамічного нормативу та принципу формування показників оборотних активів підприємства;

дістали подальшого розвитку:

– понятійний апарат теорії організаційно-методичних та теоретичних аспектів аналізу стану оборотних активів підприємства, що, на відміну від відомих, враховує такі складові, як «поточний рівень організації та методики контролю оборотних активів підприємства», і дозволяє врахувати темпоральний компонент під час оцінювання інформаційного забезпечення контролю оборотних активів підприємства.

Практична значимість проведеного дослідження полягає в розробці конкретних рекомендацій щодо формування та використання методики аналізу стану оборотних активів, по зміцненню фінансового стану, платоспроможності та ліквідності підприємств різних форм власності та форм господарювання в транзитивній економіці. Безпосереднє практичне значення

мають наступні розробки: методика кількісної оцінки елементів економічного потенціалу; аналіз співвідношення чистих активів і власного капіталу; модель формування та управління запасами організації, що сприяють підвищенню ефективності використання оборотних активів.

Структура роботи. Загальний обсяг випускної кваліфікаційної роботи становить 103 сторінки, з них основний зміст роботи викладено на 64 сторінках. Робота містить 17 таблиць та 16 рисунків. До її структури входить 9 додатків. Список використаних джерел налічує 65 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОНТРОЛЮ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Економічна сутність та класифікація оборотних активів підприємства, як об'єкт контролю

Для нормального функціонування підприємству необхідно скорочувати час перетворення коштів, що знаходяться в запасах сировини, готової продукції та дебіторської заборгованості на грошові кошти на розрахунковому рахунку. Зусилля щодо зменшення періоду обігу оборотних активів (за умов зацікавленості підприємства в продовженні строку сплати кредиторської заборгованості) можуть обернутися зведенням його фінансово-експлуатаційних потреб до нуля або навіть перетворенням на від'ємну величину, коли у підприємства залишиться більше коштів, ніж їх потрібно для безперервної роботи [3, с. 125]. У цьому разі необхідно визначитися з поняттям оборотних активів підприємства. У сучасній економічній літературі існує багато різних підходів до визначення економічної сутності визначення «оборотні активи» (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Узагальнення визначень «оборотні активи» [12, с. 326]

Автор	Визначення
1	2
	1-й підхід – грошові кошти, авансовані для формування оборотних виробничих фондів і фондів обігу
Архієреєв С. І. [1, с. 172]	Оборотні активи – це сукупність грошових засобів підприємства, необхідних для формування та забезпечення кругообігу виробничих оборотних фондів і фондів обігу
Білик М. Д. [3, с. 212]	Оборотні активи – це грошові ресурси, які вкладено в оборотні виробничі фонди і фонди обігу для забезпечення безперервного виробництва та реалізації виготовленої продукції, які беруть участь у виробничому

	процесі один раз і повністю переносять свою вартість на собівартість продукції
2-й підхід – як авансована вартість	
Дерун І. А. [9, с. 25]	Обігові кошти – це грошові кошти, авансовані в обігові виробничі фонди і фонди обігу, які забезпечують безперервність процесу виробництва і проведення розрахунків
Поддєрьогін Л. Д. [33, с. 98]	Оборотні активи – це кошти, авансовані в оборотні виробничі фонди й у фонди обігу для забезпечення безперервності процесу виробництва, реалізації продукції та отримання прибутку.

Продовження табл. 1.1

1	2
Рябенко Г. М. [36]	Оборотні активи – це кошти, авансовані для формування виробничих запасів, незавершеного виробництва, залишків готової продукції та інших предметів праці, потрібних для підтримання безперервності виробничої діяльності
3-й підхід – мобільні активи, які використовує і реалізує підприємство протягом року або операційного циклу	
Сагалакова Н. О. [37, с. 19]	Оборотні активи – грошові кошти і мобільні активи, які перетворюються в грошові кошти протягом одного виробничого циклу, що забезпечує безперервність виробничого процесу виробництва і обороту
Стоянова-Коваль С. С. [41]	Оборотні активи – це кошти, що обслуговують процес господарської діяльності, які беруть участь одночасно і в процесі виробництва, і в процесі реалізації продукції
Фролеко Р. В. [50, с. 98]	Оборотні активи – сукупність майнових цінностей підприємства, що обслуговують поточну виробничо-комерційну діяльність підприємства і повністю споживаються протягом одного операційного циклу

Аналіз сучасних підходів до визначення такої економічної категорії як «оборотні активи» показав, що існує загальна ознака, за якою проводиться виділення оборотних активів з майна підприємства. Такою ознакою є часовий період, впродовж якого функціонує цей вид коштів. Цей період полягає в часі перенесення вартості коштів на готовий продукт або часі їх повного споживання у процесі виробництва.

Варто відзначити, що оборотні активи підприємства відіграє особливу роль у житті підприємства, на його основі проводиться безперервний, циклічний операційний процес, а його обсяги впливають на процес відтворення капіталу підприємства, що є базою для комерційної діяльності суб'єкта господарювання [65, с. 253].

Виходячи з наведених визначень, основним призначенням оборотних активів є забезпечення безперервності та ритмічності виробництва.

Формування та регулювання окремих елементів оборотних активів має свої особливості. З огляду на це виокремлюють оборотні активи у сферах виробництва та обігу, а також розподіляють їх на нормовані й ненормовані (рис. 1.1).

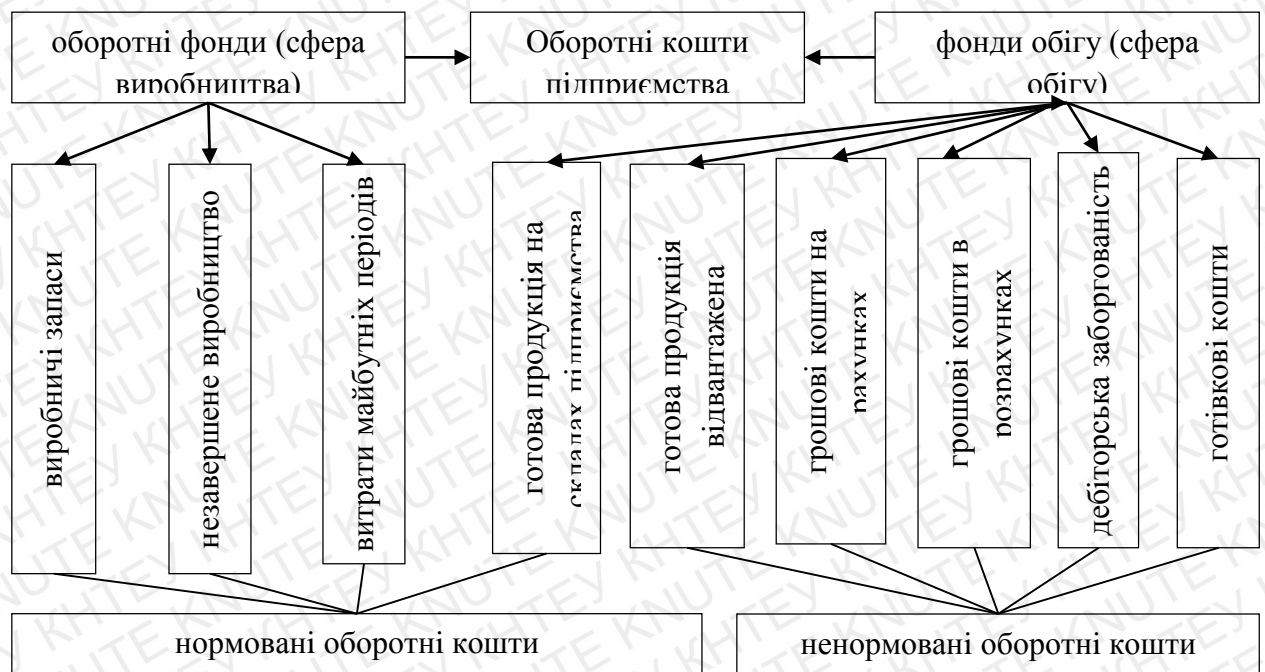

Рис. 1.1. Елементний склад оборотних активів підприємства [49, с. 108]

Склад оборотних засобів – це сукупність окремих елементів оборотних виробничих фондів і фондів обігу. Склад оборотних засобів у різних галузях економіки може мати певні особливості.

Класифікація оборотних активів, як і активів в цілому, досить широка і налічує безліч ознак. Примітно те, що в економічній літературі не визначається комплексна класифікація, що включає найбільш поширені класифікаційні ознаки, які зустрічаються в економічній літературі. Замість цього існує безліч різних класифікацій, в яких ряд ознак або дублюються, або мають різні назви, зберігаючи при цьому свою суть. У зв'язку з цим виникають труднощі у визначенні виду оборотного активу, що може привести до помилкового його визначення і, як наслідок, негативно відбитися на ефективності управління ними [1, с. 172]. Тож уявімо найбільш загальну і всеосяжну класифікацію оборотних активів.

За характером фінансових джерел виділяють:

- валові оборотні активи – сукупність всього оборотного капіталу, яке знаходиться в розпорядженні підприємства;
- чисті оборотні активи – сукупність власного і довгострокового позикового капіталу;
- власні оборотні активи – частина валових оборотних активів, сформована за рахунок власних коштів підприємства;
- довгострокові позикові оборотні активи – частина оборотних активів, сформована за рахунок довгострокових зобов'язань;
- короткострокові позикові оборотні активи – частина оборотних активів, сформована за рахунок короткострокових зобов'язань;
- залучені оборотні активи – оборотні активи, сформовані за рахунок поточних зобов'язань, до складу яких не водять короткострокові банківські кредити [10, с. 212].

За ступенем використання ряд авторів виділяють наступні види:

- використовувані активи – це ті активи, які постійно експлуатуються у виробничій діяльності або інвестуються з метою отримання доходу;

– невикористовувані активи – це активи в запасі, понад норму законсервовані активи, активи на добудову [29, с. 547].

За видами оборотних активів традиційно виділяють:

– запаси сировини, матеріали і напівфабрикати – то, що забезпечує безперервний процес виробництва на підприємстві;

– запаси виробленої, готової продукції – лежить на складі продукція, готова до реалізації, а також обсяг продукції завершеною частково;

– поточну дебіторську заборгованість – це сума заборгованості на користь підприємства за поставлені товари або послуги, видані аванси;

– грошові активи – залишки грошових коштів в національній або іноземній валюті, а також короткострокові фінансові вкладення;

– інші види оборотних активів – оборотні активи, не включені до складу розглянутих вище [24, с. 242].

Також виділяють оборотні активи в залежності від ризику вкладення капіталу. Розподіл відбувається на підставі очікуваних ризиків, які супроводжують той чи інший капітал на стадії його вкладення. За ступенем керованості активів виділяють нормовані і ненормовані оборотні активи.

Основна відмінність між ними полягає в характері їх організації на підприємстві.

Розподіл оборотних активів за ступенем ліквідності ґрунтується на їх розподілі щодо їх здатності при необхідності звертатися в грошові кошти.

За місцем знаходження на підприємстві виділяють реальні і боргові оборотні активи:

– Реальні оборотні активи – активи, які безпосередньо знаходяться на підприємстві.

– Боргові оборотні активи представляють собою переважно дебіторську заборгованість, тобто мають вартісне вираження боргових зобов'язань покупців перед підприємством [34, с. 98].

Залежно від характеру участі в операційному процесі оборотні активи можуть:

- обслуговувати виробничий цикл, тобто мати безпосереднє відношення до стадій виробництва продукції;
- обслуговувати фінансовий цикл, тобто сукупність товарно-матеріальних запасів підприємства та суми дебіторської заборгованості, за вирахуванням суми кредиторської заборгованості компанії [33, с. 173], яка бере участь в грошовому циклі підприємства.

Залежно від функціональної ролі в процесі виробництва виділяють оборотні фонди і фонди обігу. Сутність оборотних фондів полягає в тому, що вони цілком і повністю споживаються в кожному виробничому циклі. Фонди звернення же покликані обслуговувати процес обігу товарів. Яскравим прикладом фондів обігу є готова продукція.

І, нарешті, згідно з останнім класифікаційної ознаки – по періоду функціонування – оборотні активи діляться на постійну і змінну їх частина. З назви видів активів стає очевидно, що постійна частина оборотних активів характеризується тим, що підприємство постійно відчуває гостру необхідність в них. Змінна частина оборотних активів обумовлюється сезонним зміною структури виробництва і реалізації продукції [23, с. 147].

Отже, оборотні активи – це сукупність грошових коштів підприємства, необхідних для формування та забезпечення кругообігу виробничих оборотних фондів і фондів обігу. Таким чином, оборотні активи – це найважливіше джерело, яке забезпечує поточну діяльність підприємства.

Досить широка класифікація оборотних активів дозволяє фінансовим менеджерам раціонально розподіляти наявні на підприємстві види активів за групами, щоб в подальшому забезпечити ефективне управління ними. Згідно з наведеною у роботі класифікації оборотні активи можна розділити за такими ознаками: за характером фінансових джерел, за рівнем використання, за

видами оборотних активів, в залежності від ризику вкладення капіталу, по мірі керованості активів, за рівнем ліквідності, за місцем знаходження на підприємстві, в залежності від характеру участі в операційному процесі, в залежності від функціональної ролі в процесі виробництва, за періодом функціонування. Оборотні активи, як і необоротні, на підприємстві знаходяться в постійному кругообігу. Його специфіка полягає в безперервному перетворенні активів одного виду в інший. Для забезпечення ефективності діяльності підприємства фінансовим менеджерам необхідно здійснювати безперервне управління оборотними активами, основним призначенням якого є визначення необхідного їх обсягу для нормального функціонування підприємства. Усунення негативних наслідків нераціонального використання оборотних активів можна усунути шляхом застосування одного або декількох заходів: раціоналізації менеджменту запасів, скорочення потреби в оборотних активах, скорочення витрат оборотного капіталу. Вибір заходів повинен ґрунтуватися на експертній думці фінансового менеджера, який повинен складатися виходячи з фінансової ситуації, яка склалася на підприємстві.

1.2. Теоретичні аспекти контролю оборотних активів підприємства

Функціонування підприємств в умовах ринку зумовлює трансформацію підходів до якості бухгалтерської інформації, необхідної для прийняття рішень управлінським персоналом. Це зумовлює необхідність удосконалення організації та методики бухгалтерського обліку та контролю поточних активів як основи інформаційного забезпечення управління заготівельною, виробничою та збутовою діяльністю.

Оскільки фінансове становище підприємств безпосередньо залежить від стану оборотних активів і припускає порівняння витрат з результатами господарської діяльності й відшкодування витрат власними коштами, підприємства виявляються зацікавленими в раціональності організації оборотних активів – організації їх руху з мінімальною можливою сумою з метою отримання найбільшого економічного ефекту [50, с. 101]. Тому особливого значення набувають проблеми створення таких механізмів управління фінансами підприємств, які б відповідали ринковим умовам господарювання та забезпечували достатній рівень їх платоспроможності, ліквідності, прибутковості. У цьому контексті важливим є питання сучасної класифікації оборотних активів за певними видами й ознаками, яка є умовою не тільки організації бухгалтерського обліку, а також можливості прогнозування та створення ефективної системи управління [47, с. 231].

Об'єктом організації контролю оборотних активів підприємства виступає система контролю виробничого споживання оборотних активів та технічне, організаційне, методичне, юридичне забезпечення [62].

Суб'єктами організації контролю оборотних активів підприємства є власник, керівник та головний бухгалтер. Основними завданнями організації контролю оборотних активів є:

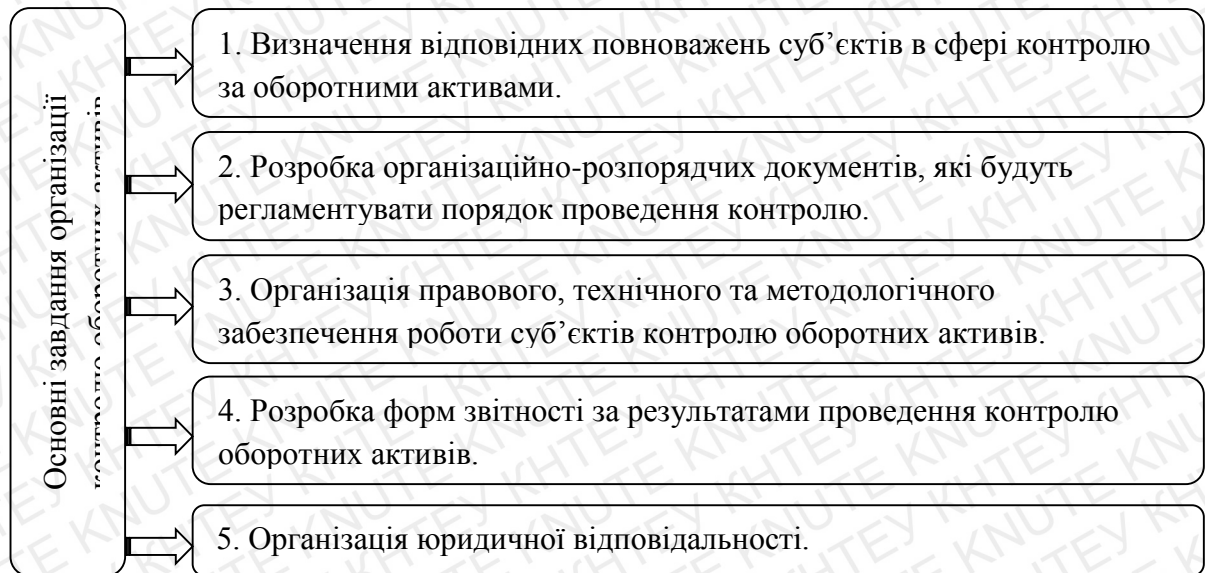

Рис. 1.2. Основні завдання організації контролю оборотних активів на підприємстві [40, с. 59]

Співвідношення оборотних активів у сфері виробництва і сфері обігу залежить від особливостей організації виробництва, постачання, збуту, а також системи розрахунків. Структура оборотних активів галузей промисловості різна. Це обумовлюється багатьма факторами, зокрема особливостями організації виробничого процесу, умовами постачання і збуту, місцезнаходженням постачальників і споживачів, структурою витрат на виробництво. У сучасних умовах, коли підприємства знаходяться на повному самофінансуванні, визначення оптимальної потреби в оборотних активах як в цілому, так і по кожній складовій, має важливе значення. Збільшення суми оборотних активів вище за цей оптимум приводить до збитку через зайві кошти та невикористання наявних матеріальних ресурсів [42, с. 109]. У той же час зменшення оборотних активів підприємств, в порівнянні з їх оптимальним значенням, спричиняє простой устаткування і інші втрати, пов'язані з відсутністю тих або інших необхідних матеріальних ресурсів. Рациональне управління оборотними активами припускає їхню оптимізацію виходячи з потреби підприємства. У табл. 1.2

наведені ризики для підприємства, пов'язані з нестачею або надлишком оборотних активів.

Таблиця 1.2

Ризики для підприємства, пов'язані з недоліком чи надлишком оборотних активів як об'єкта контролю [64, с. 35]

Деструктивні чинники, що пов'язані з недоліком оборотних активів	Видатки й ризики пов'язані з надлишком оборотних активів
Затримки в постачанні сировини й матеріалів і як наслідок збільшення тривалості виробничого циклу та зростання витрат	Запаси можуть зіпсуватися фізично, або морально застаріти
Зниження обсягів продажу через недостатні запаси готової продукції	Зростання видатків на зберігання надлишків запасів
Додаткові витрати на вирішення питань фінансування	Боржники можуть відмовитися платити або збанкрутувати
	Банки, у яких зберігаються кошти, можуть збанкрутувати
	Більш високий обсяг товарно-матеріальних запасів і готової продукції збільшує податок на майно
	Інфляція може значно зменшити реальну вартість дебіторської заборгованості й активів

Так, під ризиком використання оборотних активів розуміємо ймовірність досягнення величини прогнозованих показників, що характеризують структуру, ліквідність та ефективність їх використання, з урахуванням впливу непередбачених обставин (збої виробничого циклу, порушення ритмічності поставок, несвоєчасне виконання зобов'язань перед контрагентами, зміна ділової активності господарюючого суб'єкта, його інвестиційної привабливості, а також можливість максимально точного прогнозування даних обставин).

Отже, управління ризиками використання оборотних активів – складова частина загального процесу антикризового управління на підприємстві.

Основною метою управління ризиком є своєчасне виявлення факторів впливу

на формування оборотних активів і обґрунтування джерел поліпшення бізнес-процесів на підприємстві.

Використання оборотних активів знаходиться під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх ризиків. Особливістю зовнішніх ризиків є їх об'єктивний характер, тобто господарюючий суб'єкт в більшості випадків змушений підлаштовуватися під їх вплив і з певною часткою ймовірності прогнозувати виникнення того чи іншого ризику.

Підприємству необхідно періодично оцінювати свої потреби в оборотних коштах і прагнути втримувати їх на мінімально необхідному рівні. Фінансове становище організації перебуває в безпосередній залежності від того, наскільки швидко кошти, вкладені в активи, перетворюються в реальні гроші. Дієва система контролю є надійною передумовою сучасного удосконалення системи управління, ефективного використання матеріальних ресурсів. Для поліпшення бухгалтерського обліку, забезпечення достовірності оформлених первинних документів, збереження цінностей і підвищення ефективності заходів, що проводяться, використовується внутрішній контроль [51, с. 57].

Контроль витрачання оборотних активів необхідно організувати на всіх рівнях управління, у результаті чого він отримує певну ієрархію (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Рівні контролю витрачання оборотних активів [40, с. 67]

Рівні	Напрями контролю
Нижній рівень	безпосередньо контроль за виробничими запасами, незавершеним виробництвом, готовою продукцією, який на великих підприємствах здійснюється бригадами, дільницями, групами
Середній рівень	до об'єктів контролю належать грошові кошти, розрахунки з дебіторами та ін. (цехи, служби, відділи)
Вищий рівень	здійснюється контроль за всіма видами оборотних активів (керівники та заступники керівників)

Варто відзначити, що у практичній та рекомендаційній частині буде розглянуте підприємство (ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»), яке за рівнем контролю витрачання оборотних активів відноситься до середнього рівня. Угрупування за рівнем ризику дозволяє контролювати частку власних коштів підприємства, вкладених в ризикові активи, з метою підтримки необхідного рівня платоспроможності та фінансової стійкості.

Бухгалтерський контроль – це складова частина внутрішньогосподарського контроль, який здійснюється для забезпечення надійності облікових даних, проведення перевірки доцільності і достовірності господарських операцій до моменту їх здійснення або перед їх завершенням на підставі бухгалтерських документів, а також перевірка правильності ведення бухгалтерського обліку та вивчення результатів господарської діяльності підприємства [54, с. 231].

Організаційне забезпечення пов'язане з упорядкуванням взаємовідносин між працівниками, функціональними органами контролю оборотних активів, тобто здійснюється розподіл контролюючих функцій (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Напрями контролю оборотних активів на підприємствах [39, с. 8]

При здійсненні бухгалтерського контролю окремих складових оборотних активів на підприємствах слід розробляти спеціальну програму перевірки із зазначенням повного переліку контролюючих робіт, завдань, а також відповідальних за їх виконання виконавців.

При складанні програми бухгалтерського контролю слід враховувати, що вона повинна бути обґрунтованою та гнучкою, тобто враховувати умови роботи об'єкта, що контролюється, тенденції його розвитку, цілі контролю та витрати часу на його проведення [61].

Для аналізу ефективності використання оборотних активів використовується коефіцієнтний метод і визначаються такі основні показники: коефіцієнт обіговості; коефіцієнт завантаження; період одного обігу. Необхідно зауважити, що для поліпшення використання оборотних активів важливим є забезпечення їх економії. Раціональне та економне використання оборотних засобів має велике економічне й соціальне значення для кожного підприємства, оскільки сприяє суттєвому зниженню витрат на виробництво і збут продукції, отриманню більшого прибутку за рахунок зниження собівартості продукції, підвищенню конкурентоспроможності продукції, поліпшенню загального фінансового стану підприємства [52, с. 87]. Ефект, який спричиняє прискорення обіговості оборотних активів, полягає у тому, що збільшення обсягу виробленої продукції на кожну грошову одиницю поточних витрат підприємства дає можливість вивільнити частину активів і за їх рахунок створити додаткові резерви для розширення виробництва. Так, на стадії створення виробничих запасів прискорення обіговості досягається за рахунок певних процесів, які наведені на рис. 1.4.

Впровадження цих кроків дасть можливість не тільки підвищити ефективність використання оборотних активів, а і зробити відповідними обсяги їх придбання – обсягам їх використання. При плануванні бухгалтерського контролю слід дотримуватися принципу гнучкості, оскільки за наявності ймовірнісних подій програма може уточнюватися або доповнюватися, виходячи із конкретних обставин [44, с. 359].

Метою бухгалтерського контролю операцій з оборотними активами є перевірка достовірності, доцільності, законності здійснення операцій, які пов'язані із формуванням, рухом, використанням активів підприємства.

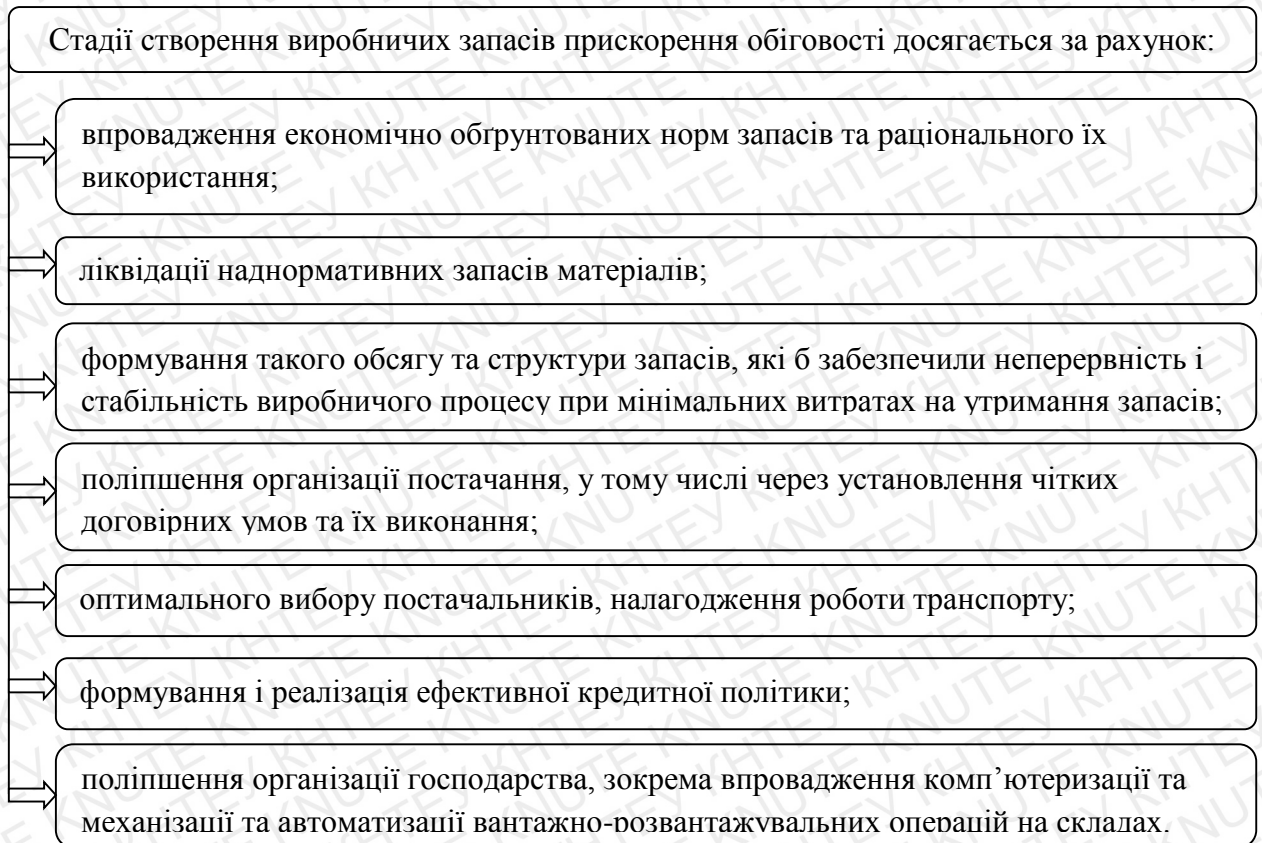

Рис. 1.4. Стадії створення виробничих запасів прискорення обіговості оборотних активів на підприємстві [43, с. 37]

Для отримання повної і достовірної інформації про операції з оборотними активами потребує розробки методика їх внутрішнього контролю, яка передбачає визначення методів контролю або їх сукупності, що будуть використані в процесі контролю оборотних активів [47, с. 231].

Для достовірності здійснення операцій з оборотними активами можна використати прийоми документального і фактичного контролю. При документальному контролі оборотних активів використовуються такі прийоми як нормативно-правова, формальна, арифметична, економічна, зустрічна перевірки, взаємний контроль.

Основними завданнями бухгалтерського контролю операцій з оборотними активами є:

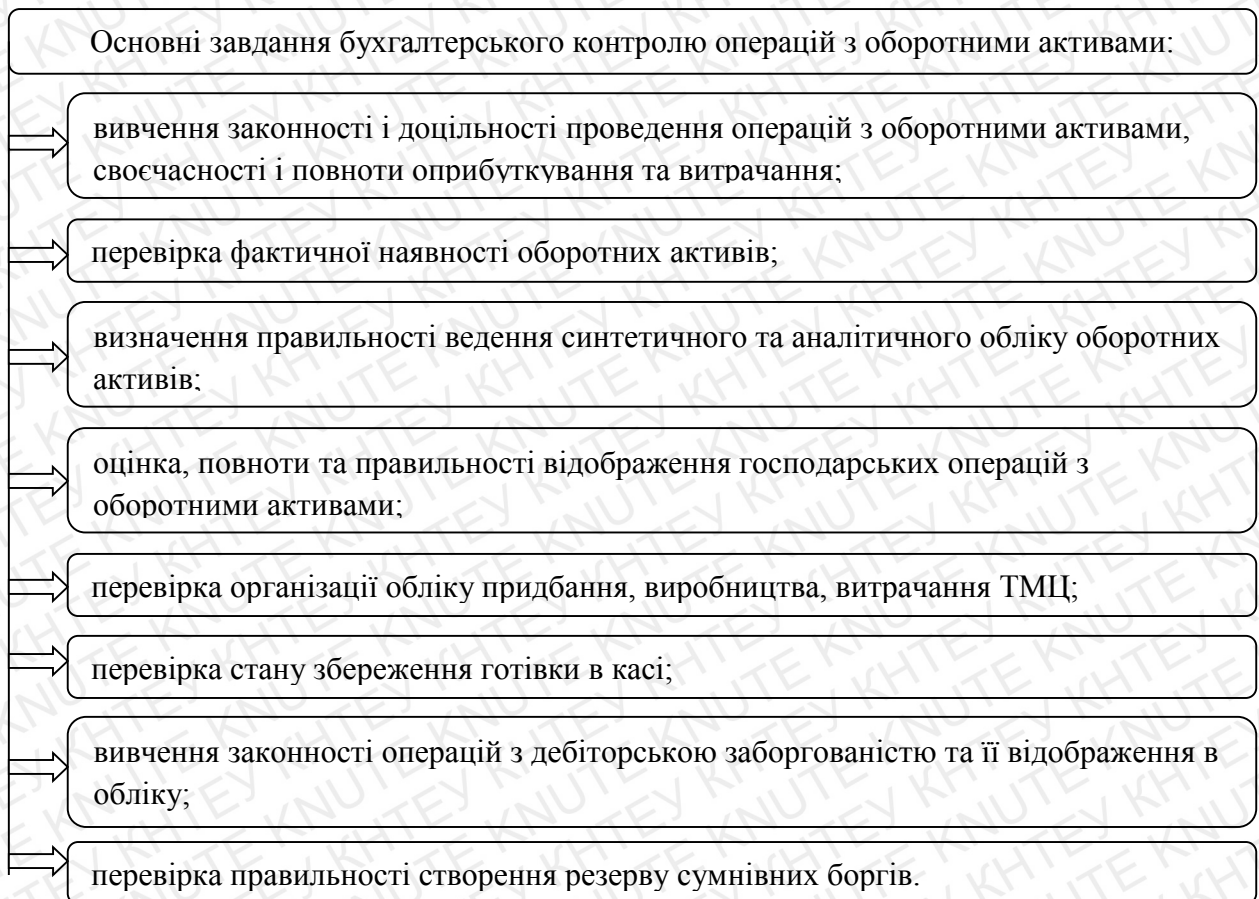

Рис. 1.5. Основні завдання бухгалтерського контролю операцій з оборотними активами [51, с. 61]

При фактичному контролі оборотних активів застосовуються наступні прийоми: обстеження, огляд, контрольне придбання, контрольний запуск сировини і матеріалів з виробництва, контрольне приймання продукції за якістю і кількістю, дослідження операцій на місці.

Важливим етапом у контролі за використанням власних оборотних активів є систематичне порівняння фактичної їх наявності зі встановленою потребою (нормативом), оскільки як їх надлишок, так і нестача негативно позначаються на діяльності підприємства [38].

Таким чином, політика управління оборотними активами являє собою частину загальної стратегії управління активами підприємства і полягає у

формуванні необхідного обсягу і складу оборотних активів, оптимізації джерел їхнього фінансування. Тому кожне підприємство обирає для себе певний тип політики формування оборотних активів залежно від реальної ситуації на ринку, аналізує зовнішні і внутрішні фактори, від яких залежить величина і стан оборотних активів підприємства, визначає гнучку модель розрахунку необхідного обсягу оборотного капіталу, що буде ефективною саме для цього підприємства. Магістерська робота буде присвячена дослідженню внутрішньогосподарського контролю над оборотними активами підприємства. Зокрема, обране нами для написання практичної та рекомендаційної частини магістерської роботи, підприємство (ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО») не відноситься до закону про обов'язковий аудит.

Висновки до першого розділу

Отже, за результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

Досліджено, що оборотні активи – це сукупність грошових коштів підприємства, необхідних для формування та забезпечення кругообігу виробничих оборотних фондів і фондів обігу. Оборотні засоби постійно беруть участь у забезпеченні процесу виробництва та реалізації продукції, одночасно знаходяться на всіх стадіях кругообігу коштів. Переходячи з грошової форми вартості в товарну, потім у виробничу, товарну та знову в грошову – оборотні засоби забезпечують безперебійну роботу підприємства. Досить широка класифікація оборотних активів дозволяє фінансовим менеджерам раціонально розподіляти наявні на підприємстві види активів за групами, щоб в подальшому забезпечити ефективне управління ними. Згідно з наведеною у роботі класифікації оборотні активи можна розділити за такими ознаками: за характером фінансових джерел, за рівнем використання, за видами оборотних активів, в залежності від ризику вкладення капіталу, по

мірі керованості активів, за рівнем ліквідності, за місцем знаходження на підприємстві, в залежності від характеру участі в операційному процесі, в залежності від функціональної ролі в процесі виробництва, за періодом функціонування.

Виявлено, що при здійсненні бухгалтерського контролю окремих складових оборотних активів на підприємствах слід розробляти спеціальну програму перевірки із зазначенням повного переліку контролюючих робіт, завдань, а також відповідальних за їх виконання виконавців. При складанні програми бухгалтерського контролю слід враховувати, що вона повинна бути обґрунтованою та гнучкою, тобто враховувати умови роботи об'єкта, що контролюється, тенденції його розвитку, цілі контролю та витрати часу на його проведення. Дієва система контролю є надійною передумовою сучасного удосконалення системи управління, ефективного використання матеріальних ресурсів. Для поліпшення бухгалтерського обліку, забезпечення достовірності оформлених первинних документів, збереження цінностей і підвищення ефективності заходів, що проводяться, використовується внутрішній контроль.

РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»

ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» здійснює неспеціалізовану оптову торгівлю.

Види діяльності ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»:

46.13 Діяльність посередників у торгівлі деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами.

46.19 Діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту.

46.33 Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами.

Юридична адреса ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»: 04050, м. Київ, Шевченківський район, вул. Січових Стрільців, буд. 103, ЛІТЕРА «А».

Організаційна структура є базисом оптимізації функціонування підприємства та використання його організаційно-технологічного потенціалу.

Надамо загальну організаційну структуру ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» (рис. 2.1).

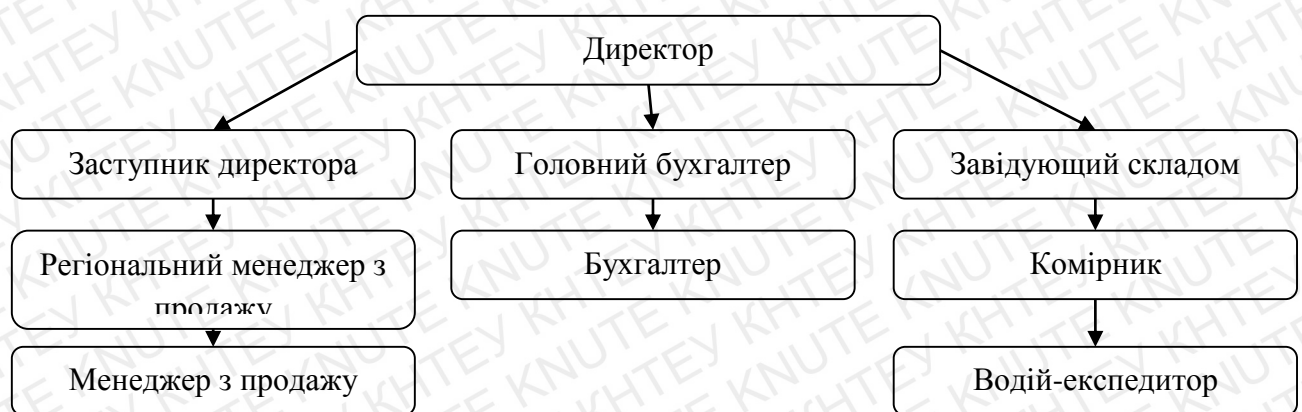

Рис. 2.1. Організаційна структура ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»

ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» очолює директор. Безпосередньо йому підпорядковуються наступні відповідальні особи:

Заступник директора. За відсутності директора виконує його обов'язки. Має право виступати від імені підприємства та право підпису на фінансових документах). В підпорядкуванні знаходиться регіональний менеджер з продажу та менеджер з продажу. Головний бухгалтер (здійснює безпосереднє керівництво фінансами ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО». Таким чином, організаційна структура підприємства (економічної структури) складається з організаційної структури управління (суб'єкта управління) та господарської структури (об'єкта управління).

Отже, зважено та правильно побудована організаційна структура дозволить ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» ефективно функціонувати, ефективно керувати всіма підрозділами підприємства, і в кінцевому рахунку визначає фінансові результати, тому що правильно побудоване управління неминуче веде до зниження витрат, збільшенню ефективності.

Для оцінки ефективності інвестицій підприємства, проведемо дослідження складу та структури майна підприємства та джерел його фінансування, за допомогою групування складемо аналітичний баланс ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» (3.1 Додатку 3), використовуючи дані Додатків А–Ж. Отже, упродовж 2014–2018 рр. відбулося збільшення валюти балансу ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 436621 тис. грн, або на 87,53%, що сталося за рахунок зростання необоротних активів на 39402 тис. грн, або на 13,78%, оборотних активів підприємства на 397176 тис. грн, або на 186,63%, власного капіталу на 377903 тис. грн, або на 84,77%, та поточних зобов'язань на 73618 тис. грн, або на 198,21%. У 2018 р., порівняно з 2014 р., спостерігаємо скорочення довгострокових зобов'язань та забезпечення підприємства на 15900 тис. грн, або на 100%.

Частка необоротних активів у загальних активах підприємства складає 57,34% у 2014 р., 46,83% у 2015 р., 36,84% у 2016 р., 34,51% у 2017 р. та 34,79% у 2018 р. – скорочення частки необоротних активів свідчить про погіршення матеріально-технічного устаткування підприємства.

Упродовж 2014–2018 рр. відбулося збільшення оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 397176 тис. грн, або на 186,63%, що відбулося за рахунок зростання запасів підприємства на 39096 тис. грн, або на 135,57%, дебіторської заборгованості на 398068 тис. грн, або на 305,86%, та інших оборотних активів на 3786 тис. грн, або на 120,88%.

Частка оборотних активів упродовж 2014–2018 рр. збільшилася з 42,66% у 2014 р. до 65,21% у 2018 р. Збільшення частки оборотних активів у загальних активах підприємства вказує на формування більш мобільної структури активів, що сприяє прискоренню оборотності засобів підприємства.

Протягом 2014–2018 рр. ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» спостерігаємо зростання власного капіталу на 377903 тис. грн, або на 84,77%, – значною мірою це відбулося за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку. Частка власного капіталу упродовж аналізованого періоду зменшилася з 89,37% у 2014 р. до 88,15% у 2018 р. Відповідно, при скороченні частки власного капіталу зменшується коефіцієнт фінансової залежності та коефіцієнт фінансування. Варто зазначити, що разом зі зростанням власного капіталу спостерігаємо збільшення поточних зобов'язань на 73618 тис. грн, або на 198,21%. У 2018 р., порівняно з 2014 р., зростання поточних зобов'язань ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» відбулося у зв'язку зі збільшенням кредиторської заборгованості на 64651 тис. грн, або на 297,14% та інших поточних зобов'язань на 20467 тис. грн, або на 526,96%. Негативним моментом у діяльності ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» стало зростання частки поточних зобов'язань у загальних пасивах з 7,45% у 2014 р. до 11,85% у 2018 р.

Проведемо дослідження структури капіталу ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО», використовуючи дані Додатків А–Ж (рис. 2.2).

Отже, упродовж 2014–2018 рр. у структурі капіталу ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» найбільшу частку займає власний капітал – 89,37% у 2014 р., 93,48% у 2015 р., 85,85% у 2016 р., 87,70% у 2017 р. та 88,05% у 2018 р.

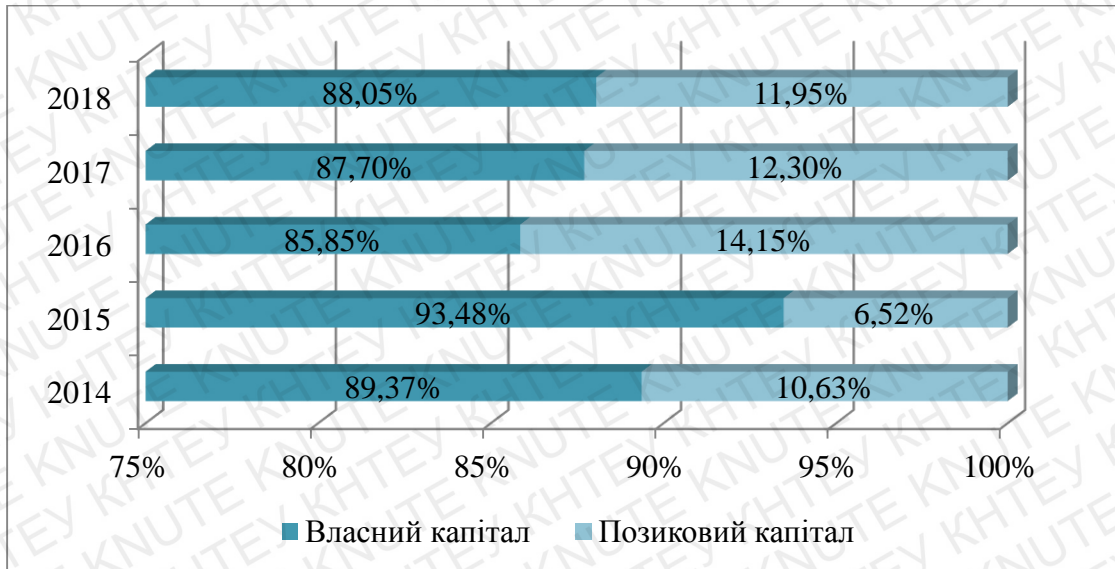

Рис. 2.2. Структура капіталу ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» протягом 2014–2018 рр. (тис. грн)

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

Для визначення ліквідності балансу ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО», порівняємо підсумки по кожній групі активів і пасивів (табл. 3.2 Додатку 3). Так, станом на 31.12.2018 у ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» найбільш ліквідні активи менше суми кредиторської заборгованості, платіжний недолік склав на кінець року – 79538 тис. грн. Це говорить про те, що на кінець року термінові зобов'язання підприємства не покривалися найбільш ліквідними активами. На кінець 2018 року виявлено перевищення швидкоореалізованих активів над короткостроковими пасивами, тобто платіжний надлишок склав 503931 тис. грн. Це говорить про те, що короткострокові пасиви можуть бути погашені коштами в розрахунках на кінець звітного року. Повільно реалізовані активи перевищували довгострокові пасиви, відповідно, на 74885 тис. грн. Перевищення постійних пасивів над важко реалізованими активами на 498278 тис. грн свідчить про те, що підприємство недостатньо володіє власними оборотними коштами.

Для дослідження особливостей формування прибутків підприємства проведемо аналіз звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» (табл. 2.1), використовуючи дані Додатків А–Ж.

Таблиця 2.1

Аналіз звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)

ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» упродовж 2014–2018 рр. (тис. грн)

Показники	2014	2015	2016	2017	2018	2018 / 2014 рр.	
						тис. грн	%
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	218315	379408	383351	401349	556648	+338333	+154,97
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	145787	235432	302977	306498	406321	+260534	+178,71
Валовий прибуток	72528	143976	80374	94851	150327	+77799	+107,27
Інші операційні доходи	13589	31562	8945	24954	2727	-10862	-79,93
Адміністративні витрати	5708	6537	6644	6774	10629	+4921	+86,21
Витрати на збут	10720	16534	13884	16982	45501	+34781	+324,45
Інші операційні витрати	3564	9637	5961	20023	4569	+1005	+28,20
Фінансові результати від операційної діяльності	66125	142830	62830	76026	92355	+26230	+39,67
Інші фінансові доходи	2263	6096	6784	7592	3363	+1100	+48,61
Інші доходи	0	0	0	0	271	+271	x
Фінансові витрати	3393	2345	4121	4400	2984	-409	-12,05
Інші витрати	814	1154	850	690	34	-780	-95,82
Чистий прибуток	64181	145427	64643	78528	92971	+28790	+44,86
Елементи операційних витрат							
Матеріальні затрати	153686	262547	312237	341112	497801	+344115	+223,91

Витрати на оплату праці	11594	11726	13130	16727	26434	+14840	+128,00
Відрахування на соціальні заходи	4142	3458	2899	3684	5795	+1653	+39,91
Амортизація	11906	18552	13842	14333	13629	+1723	+14,47
Інші операційні витрати	5829	6354	9605	11446	12680	+6851	+117,53
Всього операційних витрат	187157	302637	351713	387302	556339	+369182	+197,26

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

Отже, упродовж 2014–2018 рр. відбулося збільшення чистого доходу від реалізації продукції ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 338333 тис. грн, або на 154,97%. Також у 2018 р. порівняно з 2014 р. спостерігаємо зростання собівартості реалізованої продукції на 260534 тис. грн, або на 178,71%. Збільшення чистого доходу сприяло зростанню валового прибутку ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 77799 тис. грн, або на 107,27%. Протягом 2014–2018 рр. відбулося зменшення інших операційних доходів на 10862 тис. грн, або на 79,93%. У 2018 р. порівняно з 2014 р. спостерігаємо зростання адміністративних витрат на 4921 тис. грн, або на 86,21%, витрат на збут на 34781 тис. грн, або на 324,45%, та інших операційних витрат на 1005 тис. грн, або на 28,20%. Також варто відзначити, що протягом 2014–2018 рр. спостерігаємо збільшення чистого прибутку ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 28790 тис. грн, або на 44,86%.

Протягом 2014–2018 рр. спостерігаємо збільшення операційних витрат ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 369182 тис. грн, або на 197,26%, що сталося за рахунок зростання таких складових операційних витрат підприємства: матеріальних витрат на 344115 тис. грн, або на 223,91%; витрат на оплату праці на 14840 тис. грн, або на 128,00%; відрахувань на соціальні заходи на 1653 тис. грн, або на 39,91%; амортизації на 1723 тис. грн, або на 14,47%, та інших операційних витрат на 6851 тис. грн, або на 117,53%.

Упродовж 2014–2018 рр. спостерігаємо збільшення загальних витрат ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 300052 тис. грн, або на 176,52%, що сталося у зв'язку зі зростанням таких складових витрат, як: собівартості реалізованої продукції на 260534 тис. грн, або на 178,71%; адміністративних витрат на 4921 тис. грн, або на 86,21%; витрат на збут на 34781 тис. грн, або на 324,45%; інших операційних витрат на 1005 тис. грн, або на 28,20%.

Структура витрат ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» представлена на рис. 2.3.

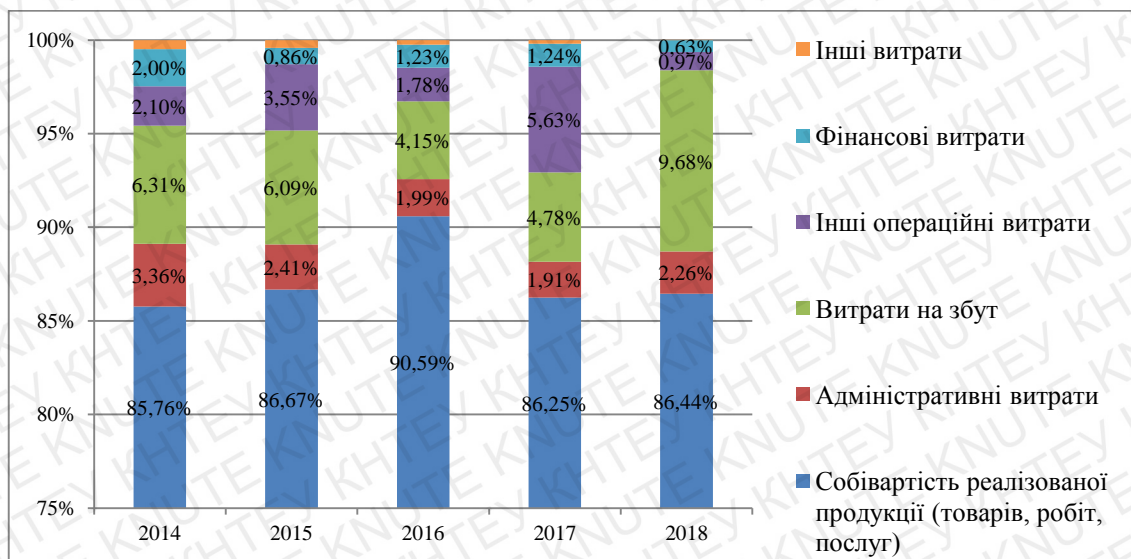

Рис. 2.3. Структура витрат ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» упродовж 2014–2018 рр. (%)

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

Так, у структурі витрат ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» найбільша частка припадає на собівартість реалізованої продукції – 85,76% у 2014 р., 86,67% у 2015 р., 90,59% у 2016 р., 86,25% у 2017 р. та 86,44% у 2018 р.

Проаналізуємо динаміку складових доходів у ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Динаміка складових доходів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» упродовж

2014–2018 рр. (тис. грн)

Показники	2014	2015	2016	2017	2018	2018 / 2014 рр.	
						тис. грн	%
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	218315	379408	383351	401349	556648	+338333	+154,97
Інші операційні доходи	13589	31562	8945	24954	2727	-10862	-79,93
Інші фінансові доходи	2263	6096	6784	7592	3363	+1100	+48,61
Інші доходи	0	0	0	0	271	+271	x
Всього доходів	234167	417066	399080	433895	563009	+328842	+140,43

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

Так, упродовж 2014–2018 рр. спостерігаємо збільшення загальних доходів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 328842 тис. грн або на 140,43%, що сталося у зв'язку зі зростанням таких складових доходів як: чистого доходу від реалізації продукції ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 338333 тис. грн або на 154,97%; інших фінансових доходів на 1100 тис. грн. або на 48,61% та інших доходів на 271 тис. грн. Структура доходів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» представлена на рис. 2.4.

Так, у структурі доходів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» найбільша частка припадає на чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт та послуг) – 93,23% у 2014 р., 90,97% у 2015 р., 96,06% у 2016 р., 92,50% у 2017 р. та 98,87% у 2018 р.

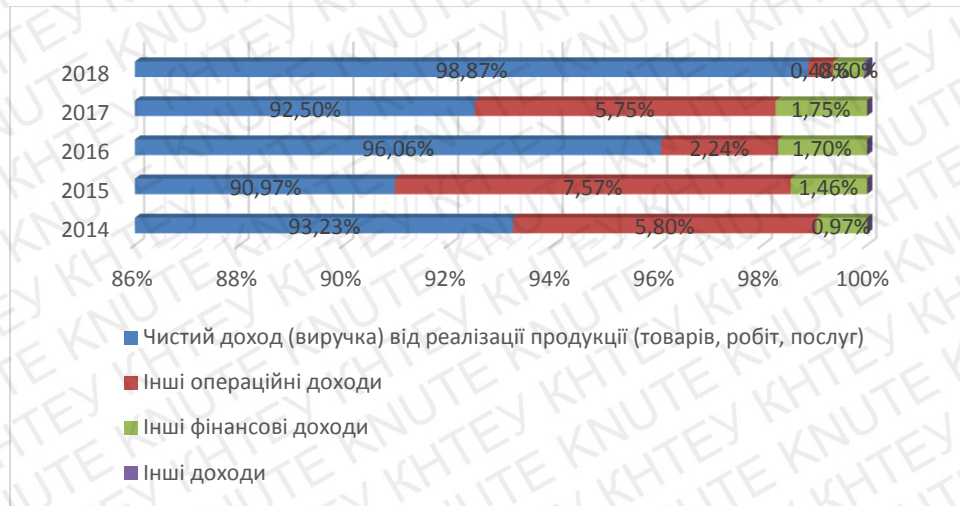

Рис. 2.4. Структура доходів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» упродовж 2014–2018 рр. (%)

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

Ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства визначається результативністю підприємства, тобто наявністю прибутку чи збитку. Тому, виходячи з визначених обсягів доходів і витрат підприємства, доцільно провести аналіз його кінцевих результатів (рис. 2.5).

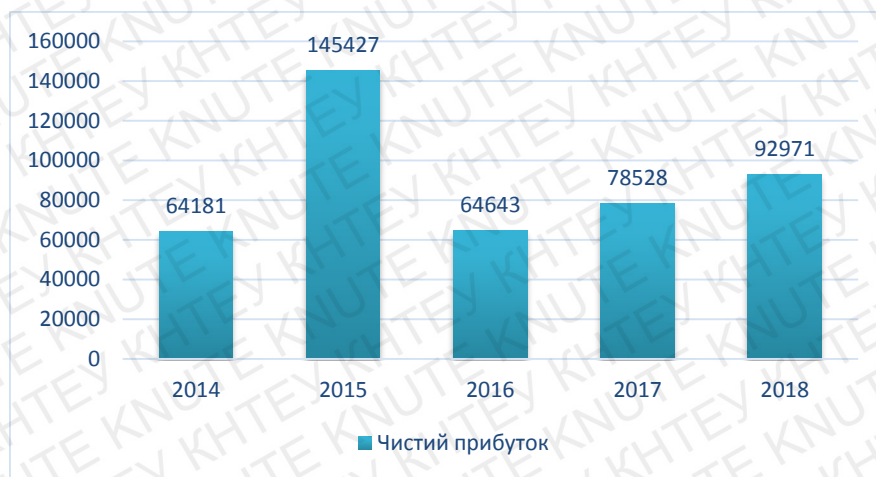

Рис. 2.5. Динаміка чистого прибутку ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» протягом 2014–2018 рр. (тис. грн)

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

Відповідно до рис. 2.5 протягом 2014–2018 рр. ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» вело прибуткову діяльність (чистий прибуток становив: 64181 тис. грн у 2014 р., 145427 тис. грн у 2015 р., 64643 тис. грн. у 2016 р., 78528 тис. грн у 2017 р. та 92971 тис. грн у 2018 р.). У 2018 р., порівняно з 2014 р., відбулося збільшення чистого прибутку ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 28790 тис. грн, або на 44,86%.

Проведемо аналіз показників ліквідності та платоспроможності підприємства (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Аналіз показників ліквідності та платоспроможності в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» за 2014–2018 рр.

Назва показника	Формула для розрахунку	2014	2015	2016	2017	2018	2018 / 2014 рр.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти / Поточні зобов'язання	1,365	1,48	0,547	0,297	0,063	-1,302
Коефіцієнт проміжної ліквідності	(Оборотні активи – товарно-матеріальні запаси) / Поточні зобов'язання	4,953	6,788	5,902	5,919	4,894	-0,059
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	5,73	8,154	6,893	6,903	5,507	-0,223
Власний оборотний капітал	Власний капітал – Необоротні активи	175677	293229	410195	466599	499245	323568
Оборотність дебіторської заборгованості	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість дебіторської заборгованості	5,31	5,506	3,155	2,481	2,954	-2,356
Оборотність кредиторської заборгованості	Собівартість реалізованої продукції / Середньорічна вартість кредиторської заборгованості	41,276	74,823	28,646	12,993	10,877	-30,399
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	Кількість днів у періоді / Оборотно-ліквідна дебіторська заборгованість	69	66	116	147	124	+55
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	Кількість днів у періоді / Оборотно-ліквідна кредиторська заборгованість	9	5	13	28	34	+25

Оборотність постійних активів	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість постійних активів	0,784	1,308	1,335	1,415	1,816	+1,032
Оборотність активів	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість активів	0,475	0,673	0,552	0,504	0,629	+0,154
Оборотність чистих активів	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість чистих активів	0,514	0,721	0,587	0,552	0,691	+0,177
Оборотність товарно-матеріальних запасів	Собівартість реалізованої продукції / Середньорічна вартість товарно-матеріальних запасів	6,64	5,55	4,848	4,176	5,577	-1,063
Період обороту товарно-матеріальних запасів, днів	Кількість днів у періоді / Оборотність товарно-матеріальних запасів	55	66	75	87	65	+10
Тривалість операційного циклу, днів	Період погашення дебіторської заборгованості + Період обороту товарно-матеріальних запасів	124	132	191	235	189	+65
Тривалість фінансового циклу, днів	Період погашення дебіторської заборгованості + Період обороту товарно-матеріальних запасів - Період погашення кредиторської заборгованості	115	127	178	206	155	+41

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

Так, протягом 2014–2018 рр. спостерігаємо скорочення таких показників ліквідності: коефіцієнта абсолютної ліквідності на 1,302; коефіцієнта проміжної ліквідності на 0,059 та коефіцієнта загальної ліквідності на 0,223. Упродовж досліджуваного періоду власний оборотний капітал збільшився на 323568 тис. грн.

Варто зазначити, що ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» володіє значним обсягом вільних ресурсів, які сформувалися завдяки власним джерелам. З позиції кредиторів підприємства такий варіант формування оборотних коштів є найприйнятнішим.

Одночасно, з погляду менеджера, значне нагромадження запасів на підприємстві, відволікання коштів у дебіторську заборгованість може бути пов'язане з неефективним управлінням активами. У той же час ТОВ

«НОРДОН ЕНЕРГО» не повністю використовує свої можливості з одержання кредитів.

Ефективність та раціональність оборотних коштів можна визначити за допомогою показників оборотності (обіговості), які характеризують так звану ділову активність підприємства. У фінансовому аспекті ділова активність проявляється, передусім, у швидкості обороту його засобів. Аналіз її полягає у досліджуванні рівнів і динаміки різнобічних фінансових коефіцієнтів оберненості, які є відносними показниками фінансових результатів діяльності господарюючого суб'єкта.

Варто зазначити, що коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості протягом 2014–2018 рр. зменшився на 2,356; також спостерігаємо скорочення оборотності кредиторської заборгованості на 30,399. У зв'язку зі скороченням оборотності дебіторської спостерігаємо зростання середнього періоду погашення дебіторської заборгованості на 55 днів; а середній період погашення кредиторської заборгованості зріс на 25 днів. Негативною тенденцією господарської діяльності ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» є зменшення оборотності товарно-матеріальних запасів на 1,063. Варто відзначити, що протягом 2014–2018 рр. відбулося зростання тривалості операційного циклу на 65 днів та тривалості фінансового циклу на 41 день.

Виділимо основні критерії ефективності оцінки фінансової стійкості ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО». Однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства є його фінансова стійкість. Тому у табл. 2.4 доцільно провести аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО».

Таблиця 2.4

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО», 2014–
2018 роки

Назва показника	Формула для розрахунку	2014	2015	2016	2017	2018	2018 / 2014 рр.
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	Власний капітал / Активи	0,894	0,935	0,859	0,877	0,881	-0,013
Коефіцієнт фінансової залежності	Активи / Власний капітал	1,119	1,07	1,165	1,14	1,136	+0,017
Коефіцієнт заборгованості	Позикові кошти / Активи	0,106	0,065	0,141	0,123	0,118	+0,012
Відношення довгострокових кредитів до капіталізації	Довгострокові кредити / Капіталізація	0,034	0	0,055	0,031	0	-0,034
Відношення довгострокових кредитів до власного капіталу	Довгострокові кредити / Власний капітал	0,036	0	0,058	0,032	0	-0,036
Відношення заборгованості до власного капіталу	Позичені кошти / Власний капітал	0,119	0,07	0,165	0,14	0,134	+0,015

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

Так, протягом 2014–2018 рр. відбулося скорочення коефіцієнта автономії на 0,013, що пов'язано зі збільшенням позикового капіталу ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО». Також упродовж 2014–2018 рр. спостерігаємо зростання коефіцієнта фінансової залежності на 0,017 та заборгованості підприємства на 0,012. За 2014–2018 рр. спостерігаємо скорочення відношення довгострокових кредитів до капіталізації на 0,034 та відношення довгострокових кредитів до власного капіталу на 0,036. У 2018 р., порівняно з 2014 р., відбулося зростання відношення заборгованості до власного капіталу ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 0,015.

Основні показники рентабельності підприємства представлені в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз показників рентабельності в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» за 2014–2018 роки

Назва показника	Формула для розрахунку	2014	2015	2016	2017	2018	2018 / 2014 pp.
Рентабельність активів	Чистий прибуток / Середньорічна вартість активів	13,954	25,8	9,313	9,86	10,514	-3,44
Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток / Середньорічна вартість власного капіталу	15,758	28,147	10,429	11,357	11,962	-3,796
Рентабельність продажу	Операційний прибуток / Чиста виручка	30,289	37,645	16,39	18,943	16,591	-13,698
Рентабельність чистих активів	Чистий прибуток / Середньорічна вартість чистих активів	15,15	27,721	10,119	10,875	11,785	-3,365
Рентабельність оборотних активів	Операційний прибуток / Середньорічна вартість оборотних активів	36,413	52,22	15,437	14,828	15,983	-20,43

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

Отже, протягом 2014–2018 рр. відбулося скорочення рентабельності активів на 3,44%; рентабельності власного капіталу на 3,796%; рентабельності чистих активів на 3,365%; рентабельності оборотних активів на 20,43% та рентабельності продажу на 13,698%.

Таким чином упродовж 2014–2018 рр. спостерігається поліпшення всіх основних показників рентабельності підприємства, що свідчить про зростання ефективності його діяльності й викликано, в основному, збільшенням фінансових результатів діяльності ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО».

Підприємство має високий рівень рентабельності сукупних активів і власного капіталу. Збільшення рентабельності власного капіталу викликано збільшенням чистого прибутку та зростанням суми власного капіталу, що веде до посилення фінансової автономії підприємства. Рівень рентабельності власного капіталу свідчить про високу інвестиційну привабливість аналізованого підприємства, тому що він значно вище прибутковості по інших варіантах капіталовкладень.

2.2. Інформаційне забезпечення контролю оборотних активів

Вивчення структури оборотних коштів має важливе значення для розробки напрямів поліпшення їх використання. Аналіз структури оборотних коштів дає змогу виявити резерви удосконалення процесу використання матеріальних ресурсів, прискорення обертання оборотного капіталу підприємства.

Для визначення причин зміни обсягу активів підприємства доцільно провести аналіз їх складу та структури в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» (табл. К.1 Додатку К). Упродовж 2014-2018 рр. спостерігаємо зміну обсягів необоротних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» (рис. 2.6): зростання показника на 39402 тис. грн, або на 13,78%.

Рис. 2.6. Динаміка необоротних активів у ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» за 2014–2018 роки (тис. грн)

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

Динаміка вартості необоротних активів протягом даного періоду означає наявність інвестиційного напрямку, що орієнтується на впровадження нових технологій та модернізацію продажу продукції. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття у 2014–2018 рр. на підприємстві відсутні.

Динаміка зміни вартості оборотних активів аналогічна динаміці зміни загальної вартості активів підприємства (рис. 2.7).

Рис. 2.7. Динаміка оборотних активів у ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» за 2014–2018 роки (тис. грн)

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

Так, у 2018 р., порівняно з 2014 р., спостерігалось зростання вартості оборотних активів на 397186 тис. грн, або на 186,63%.

Отже, загальне збільшення активів підприємства за аналізований період відбулося внаслідок збільшення обсягу необоротних та оборотних активів в абсолютному виразі. Зростання частки оборотних активів у складі всіх активів є ознакою формування більш мобільної структури господарських засобів, що, насамперед, пришвидшує оборотність ресурсів підприємства.

Оборотні кошти є більш мобільними, порівняно з основними засобами. За умов звичайної господарської діяльності, вони безперервно здійснюють кругообіг, знаходячись на стадії підготовки до продажу продукції, то у сфері обігу, змінюючи при цьому свою форму у відносно короткий строк.

Оборотні кошти ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» неоднорідні за своїм складом, зокрема серед них можуть бути матеріальні елементи (наприклад, запаси сировини, матеріалів), які в подальшому становитимуть матеріальну основу виготовленої продукції або будуть спожиті в процесі продажу продукції, але в речовій формі не увійдуть у створений продукт (наприклад, запас пального); грошові кошти (готівка в касі підприємства або кошти на банківських рахунках) і зовсім невідчутні активи (дебіторська заборгованість).

У табл. Л.1 Додатку Л розглянемо аналіз структури використання оборотних коштів на ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» за 2014–2018 рр. Отже, упродовж 2016–2018 рр. спостерігаємо зростання оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 130202 тис. грн, або на 27,14%, що сталося за рахунок збільшення таких його складових, як: дебіторської заборгованості на 161960 тис. грн, або на 44,22%, та інших оборотних активів на 418 тис. грн, або на 6,43%.

Детальніше структуру оборотних коштів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» зображено на рис. 2.8.

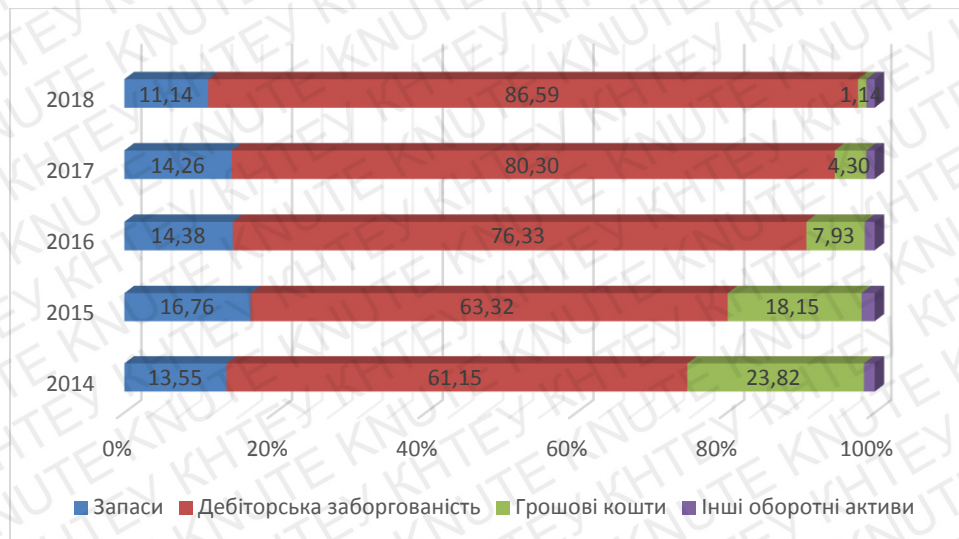

Рис. 2.8. Структура оборотних коштів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» за 2014–2018 рр., %

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

Так, у структурі оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» найбільшу частку займає дебіторська заборгованість – 61,15% у 2014 р., 63,32% у 2015 р., 76,33% у 2016 р., 80,30% у 2017 р. та 86,59% у 2018 р.

Отже, упродовж 2014–2018 рр. відбулося збільшення активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 436621 тис. грн, або на 87,53%, що сталося у зв'язку із зростанням необоротних активів на 39402 тис. грн, або на 13,78%, та оборотних активів підприємства на 397186 тис. грн, або на 186,63%. У 2018 р., порівняно з 2014 р., збільшення обсягу оборотних активів підприємства відбулося у зв'язку із зростанням таких складових, як: запасів на 39096 тис. грн, або на 135,57%; дебіторської заборгованості на 398068 тис. грн, або на 305,86%, та інших оборотних активів підприємства на 3786 тис. грн, або на 120,88%.

Контроль використання оборотних коштів здійснюється за допомогою нормативів оборотних коштів, розроблених за підрозділами підприємства, застосування системи заохочень цехів і служб за їх дотримання та системи

санкцій за їх порушення. Розміри нормативів за окремими елементами оборотних коштів підрозділів визначають потребу в оборотних коштах в цілому по підприємству. Конкретний перелік елементів оборотних коштів для кожного цеху і відділу залежить від характеру їх діяльності та впливу на поліпшення використання оборотних коштів на тій або іншій стадії кругообігу.

Контрольні процедури – введення додаткових дій для співробітників або удосконалення функціональності інформаційних систем, які спрямовані на забезпечення управління оборотними активами. Для своєчасного контролю оборотних активів фінансовому аналітику необхідно вивчати структуру цих ресурсів на певні моменти часу, контролювати їх раціональне використання, доцільність і законність проведених операцій, а також окремо контролювати зобов'язання, тобто це особливий різновид оборотних активів. Контрольні процедури можна оформляти у вигляді звітів, таких як:

1. Реєстр старіння дебіторки. Реєстр старіння дебіторки дозволяє оперативно переглянути і вивчити динаміку заборгованості контрагентів в розрізі авансів, виданих постачальникам, і по кожному покупцеві окремо. Даний звіт відображає найменування контрагента, дату утворення заборгованості та суму боргу. За підсумками аналізу таких звітів встановлюються нормативи за розміром заборгованості і розробляється методика роботи з боржниками. Наприклад, в разі невиконання боржником строків оплати з ним проводяться переговори, нараховуються пені і щодня для керівництва формується звіт про поточну і простроченої заборгованості.

2. Звіт про динаміку номенклатури товарно-матеріальних цінностей. Звіт про динаміку номенклатури дозволяє аналізувати швидкість оборотності матеріальних запасів. Такі активи поділяються на 4 групи: динамічна номенклатура, тільки надходження, інертна номенклатура, тільки списання. Динамічна номенклатура включає в себе ті матеріальні запаси, за якими були як поставки, так і вибуття протягом звітного періоду. По іншим категоріям

необхідно виявляти причини одностороннього руху в бік збільшення або зменшення. Інертна номенклатура відображає інформацію про залежаних і невикористовуваних запасах.

3. Звіт про склад активів. Звіт про склад активів дозволяє провести детальний аналіз по кожному елементу оборотних активів в певний часовий проміжок. Наприклад, якщо обсяг залишків запасів збільшується, а реалізація і випуск продукції залишаються на попередньому рівні, то це говорить про затоварення складів підприємства і падінні оборотності – слід аналізувати причини та вживати заходів щодо нормалізації залишків запасів.

Нормування оборотних коштів є невід'ємною частиною функціонування будь-якого підприємства, дозволяючи не тільки чітко визначати свою діяльність, не виходячи за межі фінансових можливостей.

Розглянемо нормування оборотних коштів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Розрахунок потреби в оборотних активах для сировини і матеріалів ТОВ
«НОРДОН ЕНЕРГО» за 2016-2018 роки, дні

Показники	Періоди, роки			Зміна по роках (+,-)	
	2016	2017	2018	2017 / 2016	2018 / 2017
Час у дорозі від оплати рахунків до прибуття	8	0	19	2	-1
Тривалість:					
– розвантаження і сортування	2	4	12	2	-2
– технологічної підготовки	1	2	11	-	-
– складського запасу	0	0	20	-	-
– страхового запасу	0	0	10	-	-
Норма оборотних коштів	7	7	72	5	-4
Ододенний витрата сировини, тис. грн.	1	6	22	88,47	-86,50
Норматив оборотних коштів, тис. грн.	444,85	270,32	07,04	6825,47	6663,28
Фактичні запаси, тис. грн.	4621	1748	3449	7127	-8299

З табл. 2.5 видно, що норма оборотних коштів у 2016 році склала 71 день, в 2017 році збільшилася на 5 днів і склала 76 днів. У 2018 році відбулося зниження на 4 дні. Таким чином, для забезпечення безперервного процесу реалізації продукції в 2016 році необхідно мати оборотних коштів на суму 1444,85 тис. грн., фактичні запаси складають 4621 тис. грн. У 2017 році норматив збільшився на 6825,48 тис. грн. і склав 6825,47 тис. грн., фактичні запаси більше на 3477,68 тис. грн., але в 2018 році відбулося зниження норми оборотних коштів на 6663,28 тис. грн., фактичні запаси склали 3449 тис. грн. Таким чином, протягом трьох аналізованих періодів у ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» запасів на складах більше, ніж потрібно для продажу продукції, це веде до затоварювання складів, збільшення витрат і загрожує старінням зберігаються запасів, отже, втрати прибутку.

На багатьох вітчизняних підприємствах питання управління оборотним капіталом вирішуються інтуїтивно, без використання сучасних фінансових інструментів та технологій. Однак ефективність управління оборотним капіталом можна гарантувати тільки тоді, коли менеджери керуються системними знаннями і використовують сучасні механізми та інструменти фінансового управління підприємством в цій сфері діяльності. Тому у Додатку М проведемо анкетування щодо аналізу та контролю оборотних активів на підприємстві. Так, основною проблемою в умовах вітчизняної економіки є той факт, що український менеджмент досі перебуває в стадії еволюційного розвитку. Підприємства в гонитві за прибутком не роблять належної уваги розвитку системи управління оборотним капіталом і, в підсумку, зазнають труднощів в комерційної діяльності.

Діяльність ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» здійснюється при раціональному використанні власних оборотних коштів, прирівняних до них коштів і позикових коштів. Тому найважливішим завданням контролю є активізація оборотності коштів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на всіх стадіях суспільного відтворення.

У процесі контролю фінансового стану ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» перш за все треба перевірити достовірність даних про наявність обігових коштів підприємства, відображених у бухгалтерському балансі на звітну дату, які приймаються в розрахунок обороту грошей. Для цього використовуються Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності в Україні, затверджене Кабінетом Міністрів України, та інші нормативні акти з питань обліку та звітності.

Для контролю використання оборотних коштів вивчають такі джерела інформації: Баланс (Звіт про фінансовий стан) (ф. №1) та Звіт про сукупний дохід (ф. № 2). По кожному з ресурсів в балансі представляють їх фактичну наявність, яке зіставляють з розрахунками нормативів, розроблених

підприємством при складанні плану економічного і соціального розвитку підприємства на календарний рік.

Правильна організація, збереження і ефективність використання оборотних активів мають велике значення для забезпечення безперервного процесу суспільного відтворення, стійкого фінансового стану ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО», нормального грошового обігу, реального накопичення національного багатства країни. Все це обумовлено особливим економічним змістом даної фінансової категорії, двоїстим її змістом, що з'єднав в собі авансовані грошові кошти і вартість матеріальних ресурсів у вигляді запасів та інших видів матеріальних цінностей у ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО».

За підсумками аналізу стану управління оборотним капіталом на підприємстві ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» були виявлені проблеми:

1. Відсутність функції контролю управління оборотним капіталом.
2. Неефективна політика управління оборотним капіталом.

Однією з проблем, виявлених в рамках функцій управління оборотним капіталом в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО», є відсутність функції контролю. На дану проблему вказує погіршення показників оборотності, рентабельності оборотного капіталу в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» за 2014-2018 роки за рахунок збільшення запасів сировини і матеріалів на складах.

На складеному нами рис. 2.9 добре видно, до чого може привести відсутність функції контролю оборотного капіталу на підприємстві.

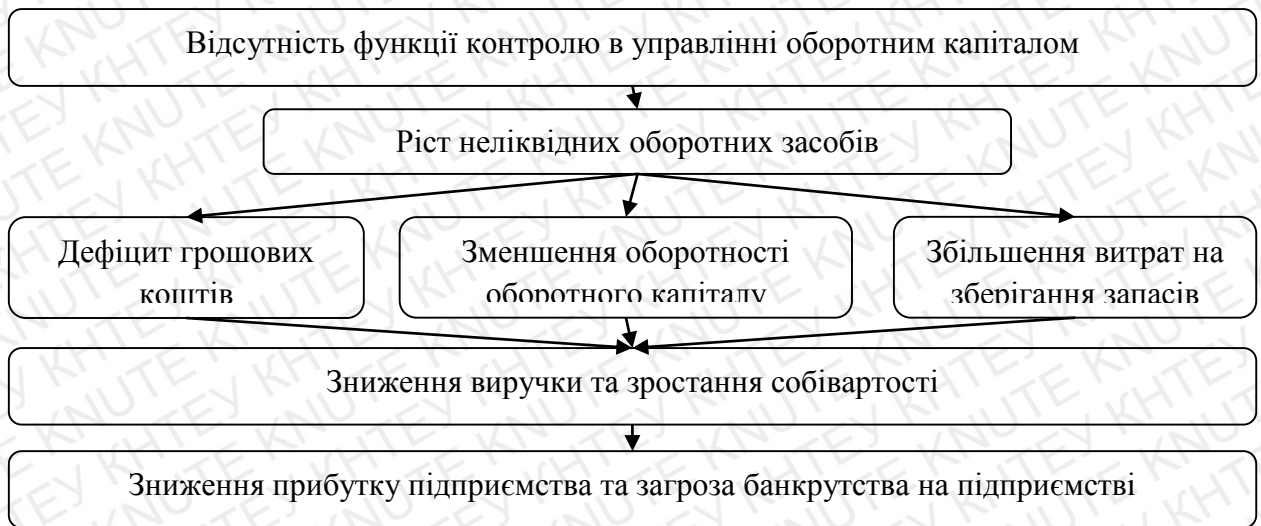

Рис. 2.9. Наслідки відсутності функції контролю оборотного капіталу в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» (згруповано автором)

Контроль як управлінська функція покликаний забезпечити правильну оцінку ситуації шляхом кількісної та якісної оцінки руху оборотного капіталу.

Функція контролю забезпечує ефективний контроль за реалізацією прийнятих управлінських рішень в галузі управління оборотним капіталом.

Вона реалізується визначенням системи контрольованих показників і контрольних періодів, поділом контрольних обов'язків, оперативним реагуванням на результати здійснюваного контролю.

Відсутність функції контролю оборотного капіталу в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» веде до необмеженого росту неліквідних оборотних засобів (запасів сировини і матеріалів, які тривалий час лежать на складі і не використовуються, простроченої дебіторської заборгованості, готової продукції, яка не продається по різних причинах).

Зростання неліквідних оборотних коштів в свою чергу викликає уповільнення оборотності оборотного капіталу, збільшення витрат по зберігання запасів на складах, дефіцит грошових коштів у ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО». Все це призводить до зниження виручки від реалізації продукції і

зростання собівартості в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО», що в підсумку скорочує прибуток і загрожує банкрутства підприємства.

Таким чином, відсутність контролю оборотного капіталу показує негативний вплив на фінансовий стан підприємства. У ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» політика управління оборотним капіталом відноситься до консервативного типу, який передбачає не тільки повне задоволення поточної потреби в усіх видах оборотного капіталу, а й створення високих розмірів їх резервів на випадок непередбачених складнощів. Такий підхід гарантує мінімізацію комерційних і фінансових ризиків, але негативно позначається на ефективності управління оборотним капіталом.

Провівши аналіз ефективності використання оборотного капіталу і ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО», ми переконалися, що рентабельність оборотного капіталу за останні три роки знизилася на 0,35% за рахунок збільшення запасів сировини, матеріалів і готової продукції на складах підприємства. Іншими словами, проблема полягає в тому, що консервативний тип політики управління оборотним капіталом в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» чинить негативний вплив на ефективність управління оборотним капіталом. Так, на підприємстві ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» управління оборотним капіталом здійснюється не в повному обсязі, внаслідок чого виявлено такі проблеми: відсутність функції контролю оборотним капіталом; консервативний тип політики управління оборотним капіталом чинить негативний вплив на ефективність його управління. Всі перераховані вище проблеми говорять про недостатньо ефективному управлінні оборотним капіталом в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» і вимагають розробки комплексу заходів щодо їх усунення.

Висновки до 2 розділу

Отже, за результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

Досліджено, що ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» здійснює неспеціалізовану оптову торгівлю. Варто відзначити, що упродовж 2014–2018 рр. відбулося збільшення оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 397176 тис. грн, або на 186,63%, що відбулося за рахунок зростання запасів підприємства на 39096 тис. грн, або на 135,57%, дебіторської заборгованості на 398068 тис. грн, або на 305,86%, та інших оборотних активів на 3786 тис. грн, або на 120,88%. Частка оборотних активів упродовж 2014–2018 рр. збільшилася з 42,66% у 2014 р. до 65,21% у 2018 р. Збільшення частки оборотних активів у загальних активах підприємства вказує на формування більш мобільної структури активів, що сприяє прискоренню оборотності засобів підприємства. На основі проведеного аналізу організаційно-економічної характеристики підприємства, варто відзначити, що протягом 2014–2018 рр. спостерігаємо збільшення чистого прибутку ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 28790 тис. грн, або на 44,86%. Також доцільно зазначити, що протягом 2014–2018 рр. відбулося скорочення рентабельності активів на 3,44%; рентабельності власного капіталу на 3,796%; рентабельності чистих активів на 3,365%; рентабельності оборотних активів на 20,43% та рентабельності продажу на 13,698%.

Проаналізовано, що упродовж 2016–2018 рр. спостерігаємо зростання оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 130202 тис. грн, або на 27,14%, що сталося за рахунок збільшення таких його складових, як: дебіторської заборгованості на 161960 тис. грн, або на 44,22%, та інших оборотних активів на 418 тис. грн, або на 6,43%. Нормування оборотних коштів є невід'ємною частиною функціонування будь-якого підприємства, дозволяючи не тільки чітко визначати свою діяльність, не виходячи за межі фінансових можливостей. За підсумками аналізу стану управління оборотним капіталом на підприємстві ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» були виявлені

проблеми: відсутність функції контролю управління оборотним капіталом; неефективна політика управління оборотним капіталом. За підсумками аналізу стану управління оборотним капіталом на підприємстві ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» були виявлені проблеми: відсутність функції контролю управління оборотним капіталом; неефективна політика управління оборотним капіталом. Однією з проблем, виявлених в рамках функцій управління оборотним капіталом в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО», є відсутність функції контролю. На дану проблему вказує погіршення показників оборотності, рентабельності оборотного капіталу в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» за 2014-2018 роки за рахунок збільшення запасів сировини і матеріалів на складах.

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Організація контролю оборотних активів підприємства

Найважливішим елементом діяльності господарюючого суб'єкта є оборотні активи, які виконують функції забезпечення безперервності виробничо-фінансової діяльності, ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості. Саме оборотні активи являють собою частину коштів виробництва, необхідну для забезпечення ритмічності виробництва, конкурентоспроможності господарюючого суб'єкта, отримання прибутку, зміцнення фінансового стану або досягнення іншого позитивного результату, що виражається в створенні благ і задоволення потреб суспільства.

Велике значення в діяльності організації відводиться політиці управління оборотними активами, оскільки вона дозволяє підвищити показники ефективності їх використання, прискорити оборотність і забезпечити інвестиційну привабливість організації. Величина і динаміка оборотних активів відображає результативність проведення вище зазначеної політики. У зв'язку з переходом до нових умов господарювання, виникненням більш складних бізнес-структур особливо гостро проявляється необхідність в дослідженні проблем аналізу оборотних активів і розробці ефективної політики управління ними.

Програма підвищення ефективності контролю оборотних активів підприємства повинна спрямовуватися, в першу чергу, на вирішення наявних проблем. Саме тому визначимося із тими проблемами, які на сьогодні є у ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО». Так, до їх числа належать:

- нарощування дебіторської заборгованості за продукцію, товари і послуги;

- зростання заборгованості по оплаті праці;
- значне скорочення чистого доходу від реалізації продукції;
- зниження суми чистого прибутку, а відтак і рентабельності діяльності за показником прибутку;
- фінансування поточної діяльності за рахунок коштів кредиторської заборгованості;
- значна тривалість обороту кредиторської та дебіторської заборгованостей;
- значна тривалість операційного циклу;
- наявність проблем з ліквідністю;
- відсутність власного оборотного капіталу;
- критичний тип фінансової стійкості.

Також варто сформулювати перелік конкретних заходів, які мають бути реалізовані у кожному з визначених напрямів задля досягнення кінцевої мети – підвищення ефективності контролю оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО». Вказаний перелік представимо у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Перелік завдань підвищення ефективності контролю оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» за кожним напрямом

Напрямок	Перелік завдань для виконання
Удосконалення контролю над обсягом дебіторської заборгованості	<p>Вдосконалити кредитну політику і грошові розрахунки</p> <p>Впровадити заходи стимулювання розрахунків по факту</p> <p>Забезпечити ефективний контроль розрахунків</p>
Удосконалення управління кредиторською заборгованістю	<p>Розробити календар платежів та забезпечити його виконання</p> <p>Застосовувати альтернативні джерела фінансування діяльності</p>

Удосконалення управління фінансуванням діяльності	Стимулювати збут, нарощуючи обсяг власних грошових коштів
	Вибір оптимальної стратегії фінансування оборотних активів
	Забезпечення платоспроможності
	Забезпечення прийняттого обсягу, структури і рентабельності власних оборотних коштів

Перш за все, для підвищення ефективності контролю оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» необхідно впорядкувати структуру його оборотних коштів і збільшити їх ліквідну частину за рахунок зниження сум дебіторської заборгованості.

Основними напрямками роботи ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» стосовно зниження сум дебіторської заборгованості мають стати наступні:

- застосування АВС-методу контролю дебіторської заборгованості;
- вдосконалення кредитної політики підприємства і грошових розрахунків;
- застосування сучасних методів рефінансування дебіторської заборгованості.

Особливим завданням вдосконалення контролю над обсягом дебіторської заборгованості підприємства є встановлення оптимального співвідношення між доходами від реалізації та обсягами дебіторської заборгованості. Так, як показав попередній аналіз, скорочення обсягів доходів підприємства супроводжувалося нарощуванням обсягів дебіторської заборгованості. Тобто, навіть надання значної відстрочки за платежами не стимулювало контрагентів підприємства збільшувати обсяги купівлі його продукції. Отже, цей метод не варто застосовувати, а навпаки, слід розробити заходи для стимулювання клієнтів розраховуватися за отриману продукцію по факту її надходження.

Основний вихід із описаної ситуації, з нашої точки зору, – це стимулювання максимально більшої кількості розрахунків по факту реалізації продукції. Зокрема, таке стимулювання можна здійснити шляхом надання певних знижок при здійсненні оплати по факту реалізації продукції, товарів і послуг, або ж взагалі наперед.

Таким чином буде досягнутий довгостроковий позитивний ефект для господарської діяльності ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО». Позитивним ефектом торгівельної діяльності стало також і підвищення рентабельності, тобто ефективності господарської діяльності ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО».

Проте, з нашої точки зору, краще забезпечити невисокий, однак стабільний рівень рентабельності при нарощуванні збуту, збільшенні обсягів ліквідних активів і, таким чином, підвищенні платоспроможності та покращенні фінансового стану суб'єкта господарювання. Станом на 01.01.2020 р. середня націнка на підприємстві становила 15%, що дозволяло забезпечувати загальну рентабельність господарської діяльності товариства на рівні 7,7%.

Саме тому, для підвищення ефективності контролю оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО», пропонуємо встановити фіксовану ставку прибутковості на рівні 15% – цього буде абсолютно достатньо для того, аби поступово розвивати діяльність і при цьому в найкоротші терміни значно покращити фінансовий стан підприємства, адже зниження цін на продукцію і товари призведе до збільшення обсягів продажів і, таким чином, збільшення обсягів коштів для фінансування поточної діяльності.

Ще один важливий момент для підприємства – забезпечення прийняттого обсягу, структури і рентабельності оборотних коштів. На стратегічну і поточну ефективність оборотних активів впливає співвідношення джерел їх фінансування.

Якщо при незмінному обсязі короткострокових (поточних) зобов'язань буде зростати величина власних джерел і довгострокових позик, то фінансова

стійкість і платоспроможність будуть зростати, однак буде знижуватися ефективність використання власного капіталу.

Навпаки, при незмінній величині власного капіталу і довгострокових зобов'язань зростання суми короткострокових позик у формуванні оборотного капіталу призведе до зниження суми чистого робочого капіталу. При цьому може бути досягнуто стратегічне збільшення ефекту фінансового важеля, однак внаслідок зростання обсягу поточних зобов'язань і збільшення частоти виплат боргу буде знижуватися фінансова стійкість і платоспроможність у короткостроковому періоді.

Також, оскільки одна із основних проблем підприємства полягає у неефективній політиці фінансування діяльності, важливим заходом є розробка нової політики фінансування діяльності з обґрунтуванням можливості залучення коштів з інших джерел, альтернативних дебіторській заборгованості.

Також доцільно проводити контролінг у секторі управління оборотними активами. Слід відзначити, що контролінг у секторі управління оборотними активами є синтезом елементів обліку, аналізу, контролю, планування, реалізація яких забезпечує вироблення альтернативних підходів під час здійснення оперативного і стратегічного управління процесом досягнення мети та результатів діяльності підприємства. Контролінг у секторі управління оборотними активами під час запровадження на підприємстві допоможе запобігти виникненню кризових економічних ситуацій, ідентифікувати причини фінансових проблем та ефективно їх усунути.

У табл. 3.2 наведемо особливості проведення контролінгу в секторі управління оборотними активами в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО».

Таблиця 3.2

Механізм проведення контролінгу в секторі управління оборотними активами в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»

Показники	Виконавець	Підписує	Документ	Терміни
Затвердження фінансової стратегії	Фінансовий директор	Директор	Фінансова стратегія	1 раз на 3 роки
Перегляд нормативів	фінансовий аналітик	Директор	Аналітична записка	1 раз на рік
Планування бюджетів	фінансовий аналітик	Директор	Операційні бюджети	1 раз на рік
Контроль виконання показників:				
коефіцієнт покриття	фінансовий аналітик	фінансовий директор	Аналітична записка	1 раз на півріччя
коефіцієнт абсолютної ліквідності	фінансовий аналітик	фінансовий директор	Аналітична записка	1 раз на місяць
коефіцієнт автономії	фінансовий аналітик	фінансовий директор	Аналітична записка	1 раз на півріччя
коефіцієнт фінансування	фінансовий аналітик	фінансовий директор	Аналітична записка	1 раз на півріччя
коефіцієнт рентабельності активів	фінансовий аналітик	фінансовий директор	Аналітична записка	1 раз на півріччя
коефіцієнт рентабельності власного капіталу	фінансовий аналітик	фінансовий директор	Аналітична записка	1 раз на півріччя
коефіцієнт рентабельності діяльності	фінансовий аналітик	фінансовий директор	Аналітична записка	1 раз на півріччя

Отже, якщо встановити бажаний рівень фінансових показників (тобто розробити фінансову стратегію), скласти бюджети з урахуванням необхідного рівня цих показників, і взяти показники на контроль (тобто залучити систему фінансового планування) – через рік ми отримаємо більш високий рівень фінансової стійкості, і як наслідок – менший ризик банкрутства.

Контроль є невід’ємною складовою та умовою ефективного здійснення будь-якої діяльності, одержання інформації про процеси, які відбуваються на підприємстві, прийняття найбільш раціональних та оперативних рішень щодо загальних і специфічних питань розвитку підприємства.

Забезпечення безперервного процесу функціонування підприємства повинно здійснюватись за рахунок наявності оборотних активів. Від ступеня ефективності використання оборотних активів залежать фінансовий стан підприємства та його безперебійна робота.

Отже, ми визначилися із конкретними заходами програми підвищення ефективності контролю оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО». Тепер варто встановити відповідальних осіб за її виконання (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Встановлення відповідальних осіб та термінів виконання завдань кожного з напрямів підвищення ефективності контролю оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»

Завдання	Відповідальна особа	Кінцевий термін виконання
Удосконалення управління дебіторською діяльністю		
Вдосконалити кредитну політику і грошові розрахунки	Фінансовий директор	01.04.2020
Впровадити заходи стимулювання розрахунків по факту	Керівник відділу збуту	01.05.2020
Забезпечити ефективний контроль розрахунків	Керівник планово-економічного відділу	01.05.2020
Удосконалення управління кредиторською заборгованістю		
Розробити календар платежів та забезпечити його виконання	Керівник планово-економічного відділу, фінансовий директор	01.04.2020
Застосувати альтернативні джерела фінансування діяльності	Фінансовий директор	31.12.2020

Продовження табл. 3.3

Завдання	Відповідальна особа	Кінцевий термін виконання
----------	---------------------	---------------------------

Стимулювати збут і нарощувати обсяги власних грошових коштів	Керівник відділу збуту	31.12.2020
Завдання	Відповідальна особа	Кінцевий термін виконання
Удосконалення управління фінансуванням діяльності		
Вибір оптимальної стратегії фінансування оборотних активів	Фінансовий директор	01.04.2020
Забезпечення платоспроможності		31.12.2020
Забезпечення прийняттого обсягу, структури і рентабельності власних оборотних коштів		31.12.2020

Основні зміни пропонується здійснювати, починаючи, переважно, з II кварталу 2020 року. Таким чином, менеджери ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» матимуть час не лише на розробку нових управлінських підходів, політик, стратегій тощо, а й на обговорення їх на Загальних зборах акціонерів, з метою схвалення прийнятих рішень всіма власниками підприємства. Ті ж завдання, які вимагають покращення показників діяльності підприємства і, зокрема, підвищення рівня його платоспроможності, покращення структури і підвищення рентабельності власних оборотних коштів тощо, повинні бути виконані до завершення 2020 року. Тобто, мається на увазі, що результати управлінських рішень, спрямованих на виконання запропонованих завдань, повинні бути помітними вже у річній звітності ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» за 2020 рік.

Отже, ми сформуваємо перелік відповідальних осіб та кінцевих термінів виконання завдань кожного з напрямів програми підвищення ефективності контролю оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО». Деталізовані розробки стратегій, політик, управлінських методик тощо мають проводитися вже вказаними відповідальними особами чи підпорядкованим їм персоналом.

Підсумовуючи резерви підвищення ефективності контролю оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО», варто відзначити, що для того щоб підвищити платоспроможність підприємства, необхідно пам'ятати, що вона визначається в першу чергу структурою та якісним складом оборотних активів. Адже платоспроможність – це здатність підприємства вчасно і в повному обсязі погашати свої зобов'язання. А зробити це можна за рахунок швидкого продажу активів. Отже, вони повинні бути легко реалізованими. Тому управління оборотними активами повинно мати на меті забезпечення балансу між витратами на підтримку активів в сумі та структурі, яка гарантує безперебійний технологічний процес, між втратами, пов'язаними з ризиком втрати ліквідності та доходами від залучення в оборот нових засобів.

3.2. Методика контролю оборотних активів підприємства

Оборотні активи є однією з складових елементів матеріальної основи процесу реалізації товарів. Тому на підприємствах повинен бути організований систематичний контроль за використанням наявних у них оборотних активів. Цей контроль повинен включати: перевірку наявних у підприємства власних оборотних активів та перевірку доцільності витрат власних і позикових засобів, виявлення й ліквідацію зайвих і непотрібних підприємству цінностей.

Для формування продуктивної системи контролінгу над оборотними активами ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» доцільно придбати програмне забезпечення «1С 8.2». Суттєвих змін в умовах реформування національного бухгалтерського законодавства потребує не тільки облік, а й контроль, що покликані забезпечити всі ланки управління оперативною та деталізованою в необхідному розрізі інформацією, швидко реагувати на зміну нормативної бази, відхилення від запланованих показників діяльності тощо. Тому з метою удосконалення управління підприємством необхідно використовувати

сучасні методи управління і запроваджувати комплексну автоматизацію облікової та управлінської діяльності, що базується на новітніх інформаційних технологіях.

На сьогоднішній день для автоматизації бухгалтерського обліку на ринку програмних продуктів України представлено багато програм, які постійно оновлюються й удосконалюються.

Найбільш відомі програмні продукти автоматизації бухгалтерського обліку можна згрупувати за групами відображеними в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Групи програми продуктів автоматизації бухгалтерського обліку

№ п/п	Групи	Назва програмних продуктів
1.	Міні-бухгалтерії	<ul style="list-style-type: none"> - «Бухгалтерія малого підприємства»; - «Фінанси без проблем»; - «Міні-бухгалтерія»; - «Інфо-бухгалтер»; - «1С-Бухгалтерія»
2.	Інтегровані бухгалтерські системи	<ul style="list-style-type: none"> - «Парус»; - «Інфософт»; - «Інотек»; - «Модуль Пі»; - «Інтегратор»
3.	Бухгалтерські конструктори	<ul style="list-style-type: none"> - «Інформатик»; - «БЕСТ»; - «Аквілон»; - «Порт»; - «Бухоблік-Фінанси-Бізнес»; - «Aubi»; - «Інфин-Бухгалтерія»
4.	Бухгалтерські комплекси	<ul style="list-style-type: none"> - «Аргос»; - «Авер»; - «ФОЛІО»; - «АВАСUS»
5.	Бухгалтерії-офіси	<ul style="list-style-type: none"> - «Електронна бухгалтерія»; - «ФінЕко»; - «Бухгалтерія без проблем»; - «Суперменджер»; - «ИНФО – Бухгалтер»
6.	Еккаунткютюри	<ul style="list-style-type: none"> - «Ост-Ін»; - «БІТ»; - «Нікос-Софт»; - «БухСофт»

7.	Галузеві системи	– Бухгалтерський комплекс АРМ, до якого приєднані спеціалізовані галузеві АРМ
8.	Фінансово-аналітичні системи	– «Аналіз фінансового стану»; – «ProjectExpert»
9.	Правові системи й бази даних	– «Гарант-Сервіс»; – «Дінай»; – «Грос-Бух»
10.	Корпоративні системи	– «R/3»; – «NS»

Всі вище перелічені програми знаходять своє практичне застосування. Вибір програмного забезпечення із вище перерахованих груп для автоматизованого ведення обліку залежить від фінансових можливостей підприємства й масштабів запланованої автоматизації.

В ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» облік фінансово-господарської діяльності підприємства ведеться за допомогою автоматизованої системи «1С: Підприємство 8», яка відноситься до складу універсальних програма призначена для автоматизації обліку діяльності підприємств малого та середнього бізнесу, що займаються виробничо-торгівельною діяльністю.

На рис. 3.1 показано заповнений документ і сформовані ним проведення.

Расходная накладная - РН-0000002

Оснoвные | Дополнительно

ПАТ "КАЗ"
Расходная накладная № РН-0000002 от 06.02.11 Админское

Покупатель: Салон-магазин Место хран.: Склад готовой продукции

Гривна Курс: 1.00000 грн за 1 грн Вид торговли: Предопла

Заказ: Счет-фактура СФ-0000001.05.02.11 Приречение:

N	ТМ	Дата	Дт	Субконто Дт	Кт	Субконто Кт	Е	Кол-во	Вал. су...	Сумма	Комментарий проводки
1	Дже	06.02.11		Салон-магазин		Салон-магазин				2,855.00	Фирма
2	Дос	РН-0000002		Счет-фактура СФ-0		Счет-фактура СФ-0000					Доходы
	Пар		1	(А.1.1)Продаж		(А.1.1)Продаж					Добро
4		06.02.11	361	Салон-магазин	701	ОсОперД производств				3,306.00	Реализация: продукция
		РН-0000002	2	Счет-фактура СФ-0		Склад готовой продукц					Добро
	OK	06.02.11	701	ОсОперД производ	641	20 %				551.00	НДС: продукция: первое событ
		РН-0000002	3	Склад готовой про							Добро
		06.02.11	361	Салон-магазин	703	ОсОперД производств				120.00	Реализация: услуги
		РН-0000002	4	Счет-фактура СФ-0							Добро
		06.02.11	703	ОсОперД производ	641	20 %				20.00	НДС: услуги: первое событие
		РН-0000002	5								Добро
		06.02.11	901	ОсОперД производ	26	Склад готовой продукц			20,000	2,921.69	Себестоимость
		РН-0000002	6			Джемлер "Аксарель"					Лобло
						Патрия по исключению					

Рис. 3.1. Видаткова накладна в програмі «1С: Підприємство 8»

Для відображення інформації про суму обліку виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції на рахунках обліку на початок та кінець періоду, а також обороти по дебету та кредиту за встановлений період в програмі «1С: Підприємство 8» призначена оборотно-сальдова відомість по рахункам 70 «Доходи від реалізації» та рахунок 71 «Інший операційний облік виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції» в розрізі субрахунків.

Пропонуємо залучити 3-х досвідчених менеджерів, які будуть працювати віддалено за допомогою придбання програми «1С 8.2». Конфігурації «1С Підприємство 8.2» створені для автоматизації обліку самих різних областей діяльності:

– Ефективна організація будь-яких видів обліку, і в першу чергу – бухгалтерського та податкового.

- Складання регламентованої звітності, а також широкого кола звітів «на вимогу» в будь-яких розрізах, взаємодія з контролюючими органами.
- Автоматизація в частині фінансового планування, аналізу та бюджетування.
- Рішення задач оцінки, контролю ефективності та обліку виконуваних робіт.

Остання платформа «1С 8.2» створена на основі досвіду застосування попередніх версій систем – 1С: Підприємство 8 і раніше 1С: Підприємство 7.7. якщо від сімки платформа «1С 8.2» відрізняється в корені, то з першою версією «вісімки» вона багато в чому перегукується.

У порівнянні з версією 8, остання версія «1С 8.2» має значні зміни в частині архітектури платформи. Змінам піддався і весь пласт роботи з інтерфейсом: змінилися як форми, так і віконна система, і командний інтерфейс. Між сервером і клієнтським додатком тепер доступна абсолютно нова схема розподілу функціональності. Ця схема значно спростила розгортання «1С Підприємство 8.2» на великих підприємствах і холдингах.

В системі «1С Підприємство 8.2» з'явилися клієнтські програми: веб-клієнт і тонкий клієнт, які дозволяють працювати в новому режимі керованого застосування. Крім зарекомендував себе раніше файлового (товстий клієнт) доступу і роботи з сервером через локальну мережу, робота в нових режимах передбачає підключення до інформаційної бази по протоколу HTTP за допомогою налаштованого веб-сервера.

Веб-клієнт не має виконуваного файлу. Запуск цього додатка виконується не в середовищі операційної системи, а в середовищі браузера. Тому для роботи в режимі веб-клієнта необхідно запустити браузер, який встановлений у користувача на комп'ютері, перейти за адресою веб-сервера, де опублікована інформаційна база. Після чого на комп'ютері користувача відбудеться автоматичне виконання веб-клієнта. Щоб проводилася робота в

цьому режимі, необхідний веб-сервер (використовується IIS або Apache), який налаштований на роботу з «1С: Підприємство 8.2». Взаємодія веб-сервера і системи на платформі 1С Підприємство відбувається в клієнт-серверному або файловому варіанті роботи. З браузером ж веб-сервер взаємодіє по протоколах HTTPS або HTTP.

Весь функціонал в режимі веб-клієнта виконується «1С: Підприємство 8.2» за допомогою мови JavaScript. При цьому клієнтські модулі, які були розроблені в конфігурації, автоматично транслюються в JavaScript з вбудованої мови «1С: Підприємство 8». Тому розробка прикладних рішень відбувається в конфігураторі системи 1С: Підприємства, а написання серверного та клієнтського коду ведеться на вбудованій мові 1С: Підприємства і не залежить від клієнтської програми (веб-клієнт, тонкий, товстий).

Плануємо, що запропонована система сприятиме покращенню діяльності ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО», що позначиться на формуванні продуктивної системи контролінгу над оборотними активами та сприятиме зменшенню витрат на самому підприємстві (табл. 3.5), адже залучення 3-х досвідчених менеджерів, які будуть працювати віддалено за допомогою придбання програми «1С 8.2», надасть можливість ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» суттєво скоротити витрати (оренда офісу, допоміжний персонал тощо) та знизити ставки менеджерів.

Таблиця 3.5

План економії витрат в результаті удосконалення контролю над оборотними активами ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» (тис. грн) (авторський підхід)

№ з/п	Показник витрат	Фактичне значення за 2018 рік	Розрахунок плану на 2020 р.	Відповідно до стратегічної карти ефективності
1	Скорочення загального обсягу витрат за рахунок:	11251,0	10113,3	х
2	- зменшення витрат на оренду офісу	х	х	-341,4
3	- контролю витрат за роботою досвідчених менеджерів	х	х	-796,3
4	Скорочення адміністративних витрат за рахунок:	1452,0	1096,2	х
5	- оптимізації витрат на відрядження	х	х	-118,6
6	- зменшені витрат на допоміжний персонал	х	х	-237,2
7	Скорочення витрат на рекламування деревини, будівельних матеріалів та санітарно-технічних виробів:	771,0	452,0	х
	- оцінка та скорочення неефективних засобів реклами	х	х	-319,0
	Загальна економія витрат	х	х	-1812,5

Проведемо розрахунок додаткових витрат підприємства внаслідок формування ефективності системи контролінгу над оборотними активами компанії. Розрахунок додаткових витрат підприємства матимуть одноразовий характер витрат та визначатимуться як інвестиційні (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Додаткові витрати на проект удосконалення контролю над оборотними активами ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» (грн.) (авторський підхід)

№ з/п	Статті витрат	Розрахунок плану на 2020 р.
1	Витрати на добір досвідчених менеджерів	70,0
2	Витрати на доналагодження інформаційної системи	60,0
3	Витрати на залучення нових маркетингових комунікацій та рекламної кампанії підприємства для ознайомлення клієнтів з новими послугами	27,5
4	Всього	157,5

При підвищенні ефективності роботи підприємства в конкурентному середовищі плануємо створити нові робочі місця – залучити до роботи 3-х досвідчених менеджерів. Проведемо розрахунок операційних витрат для запропонованого напряму формування системи контролінгу над оборотними активами ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

План додаткових витрат на фонд оплати праці та єдиний соціальний внесок в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на умовах залучення досвідчених менеджерів (тис. грн) (авторський підхід)

№ з/п	Посада	Кількість посадових одиниць, осіб	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
			Оклад за місяць, грн.	Витрати на оплату праці на рік, грн.	Оклад за місяць, грн.	Витрати на оплату праці на рік, грн.	Оклад за місяць, грн.	Витрати на оплату праці на рік, грн.
1.	Провідний менеджер	1	8,2	98,4	9,0	108,2	9,9	119,1
2.	Менеджер	2	8,0	192,0	8,8	211,2	9,7	232,3

3.	Разом фонд оплати праці залучених до роботи досвідчених менеджерів	x	24,2	290,4	26,6	319,4	29,3	351,4
4.	Витрати на соціальне страхування (ЄСВ – 22%)	x	x	63,9	x	70,3	x	77,3
5.	ФОП та ЄСВ	x	x	354,3	x	389,7	x	428,7

Отже, у 2020 р. плануємо витрати 351,4 грн. на залучення нових досвідчених менеджерів у ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО».

Поряд із проведеним дослідженням витрат на підвищення конкурентоспроможності ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» проведемо прогнозування чистого доходу підприємства. Так, за особистими спостереженнями автора плануємо збільшити чистий дохід приблизно в 3 рази. Визначимо заплановані значення чистої виручки підприємства в результаті підвищення ефективності контролю над обсягом оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» (рис. 3.2).

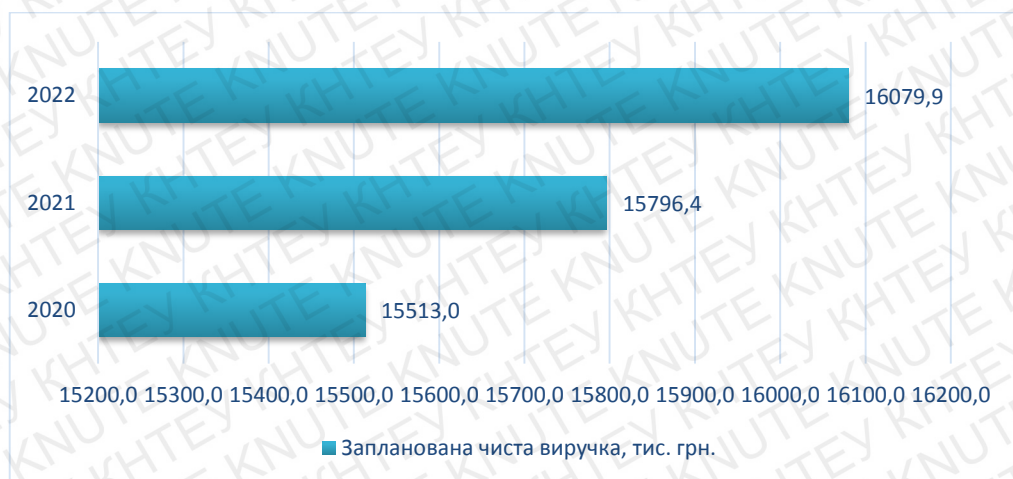

Рис. 3.2. Динаміка запланованого значення чистої виручки підприємства у результаті підвищення ефективності контролю над обсягом оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»

На основі розрахованих показників проведемо оцінку ефективності альтернативного проекту формування продуктивної системи контролінгу над оборотними активами ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на умовах залучення досвідчених менеджерів за реалістичним сценарієм розвитку. При розрахунку економічної ефективності проекту удосконалення контролю над оборотними активами компанії використаємо такі формули:

Економічний прибуток [3, с. 121]:

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+k)^t} - \sum_{t=1}^n \frac{I_t}{(1+k)^t}, \quad (3.1)$$

де NPV – чиста приведена вартість;

CF_t – дохід, отриманий у результаті реалізації програми розвитку підприємства у періоді t ;

I_t – величина витрат у періоді t ;

t – кількість періодів;

k – норма відсотка, або ставка дисконтування (плануємо, що дисконтна ставка буде становити 20%). Оскільки процентна ставка дорівнює 20%, це означає, що на кожен вкладений сьогодні грошову одиницю (грн.) ми одержимо в майбутньому 1,20 грн.

Індекс рентабельності інвестицій [3, с. 121]:

$$PI = \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+k)^t} \div \sum_{t=1}^n \frac{I_t}{(1+k)^t} \quad (3.2)$$

Термін окупності проектів [3, с. 121]:

$$T = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{I_t}{(1+k)^t}}{\sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+k)^t}} \quad (3.3)$$

Розрахуємо показники реалістичного сценарію залучення досвідчених менеджерів, які будуть працювати віддалено за допомогою придбання програми «1С 8.2» (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

Розрахунок показників економічної ефективності проекту удосконалення контролю над оборотними активами компанії за реалістичним сценарієм (розраховано автором)

№ з/п	Параметр	Роки			
		0 р.	1 р.	2 р.	3 р.
1	Обсяг грошового потоку, Рк, тис. грн	0,0	15513,0	15796,4	16079,9
2	Обсяг інвестиційних вкладень, ІС, тис. грн	157,5	x	x	x
3	Обсяг операційних витрат, тис. грн	x	354,3	389,7	428,7
4	Коефіцієнт дисконтування, α_i	1,0	0,8	0,6	0,5
5	Дисконтовані грошові потоки, $CF^* \alpha_i$ тис. грн	0,0	12410,4	10109,7	8200,7
6	Дисконтовані інвестиції, $I^* \alpha_i$ грн.	157,5	283,4	249,4	218,6
7	Чиста приведена вартість проекту, кумулятивно, NPV_i тис. грн	-157,5	12127,0	9860,3	7982,1

8	ЕВІТДА / Операційний прибуток, тис. грн	-157,5	15158,7	15406,7	15651,2
9	Індекс рентабельності інвестицій	35,63	x	x	x
10	Термін окупності, місяці	3	x	x	x

Отже, на умовах реалістичного сценарію розвитку за дисконтної ставки 20% отримали позитивне значення показника чиста теперішня вартість проекту (у 2020 р. показник складає 12127,0 тис. грн), що свідчить про ефективність впровадження «1С 8.2». Варто відзначити, що загальна сума грошового потоку у 1-й рік залучення досвідчених менеджерів, які будуть працювати віддалено за допомогою придбання програми «1С 8.2» перевищує інвестиційні витрати на 15158,7 тис. грн, що є позитивним явищем для діяльності підприємства. У результаті реалізації запропонованого проекту ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» отримає прибуток; індекс рентабельності інвестицій становить 35,63. Так як розрахований індекс рентабельності інвестицій вище 1, то цей проект має бути прийнятий до уваги та реалізований у практичній діяльності підприємства, адже він є доцільним і вигідним для ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»; аналізуючи період окупності затрат, доходимо висновку, що проект впровадження «1С 8.2» для вдосконалення контролю над оборотними активами, які будуть працювати віддалено за допомогою придбання програми «1С 8.2» окупиться протягом 3-х місяців реалізації проекту.

Отже, використання програми «1С 8.2» в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» дозволяє повністю автоматизувати всі етапи облікового процесу як доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зокрема, так і всієї фінансово-господарської діяльності підприємства в цілому, що значно прискорює та полегшує робочий процес бухгалтерії. Підсумовуючи різні можливі сценарії залучення досвідчених менеджерів, які будуть працювати віддалено за

допомогою придбання програми «1С 8.2» в ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО», слід відзначити економічну ефективність кожного із запропонованих варіантів напрямів формування системи контролінгу над оборотними активами компанії.

Висновки до 3 розділу

Отже, за результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

Досліджено, що контролінг у секторі управління оборотними активами є синтезом елементів обліку, аналізу, контролю, планування, реалізація яких забезпечує вироблення альтернативних підходів під час здійснення оперативного і стратегічного управління процесом досягнення мети та результатів діяльності підприємства. Контролінг у секторі управління оборотними активами під час запровадження на підприємстві допоможе запобігти виникненню кризових економічних ситуацій, ідентифікувати причини фінансових проблем та ефективно їх усунути.

Обґрунтовано, що формування продуктивної системи контролінгу над оборотними активами ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» доцільно придбати програмне забезпечення «1С 8.2». Суттєвих змін в умовах реформування національного бухгалтерського законодавства потребує не тільки облік, а й контроль, що покликані забезпечити всі ланки управління оперативною та деталізованою в необхідному розрізі інформацією, швидко реагувати на зміну нормативної бази, відхилення від запланованих показників діяльності тощо. Так як розрахований індекс рентабельності інвестицій вище 1, то цей проект має бути прийнятий до уваги та реалізований у практичній діяльності підприємства, адже він є доцільним і вигідним для ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»; аналізуючи період окупності затрат, доходимо висновку, що

проект впровадження «1С 8.2» для вдосконалення контролю над оборотними активами, які будуть працювати віддалено за допомогою придбання програми «1С 8.2» окупиться протягом 3-х місяців реалізації проекту.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Отже, за результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

1. Досліджено, що оборотні активи – це сукупність грошових коштів підприємства, необхідних для формування та забезпечення кругообігу виробничих оборотних фондів і фондів обігу. Оборотні засоби постійно беруть участь у забезпеченні процесу виробництва та реалізації продукції, одночасно знаходяться на всіх стадіях кругообігу коштів. Переходячи з грошової форми вартості в товарну, потім у виробничу, товарну та знову в грошову – оборотні засоби забезпечують безперервну роботу підприємства.

2. Виявлено, що при здійсненні бухгалтерського контролю окремих складових оборотних активів на підприємствах слід розробляти спеціальну програму перевірки із зазначенням повного переліку контролюючих робіт, завдань, а також відповідальних за їх виконання виконавців. При складанні програми бухгалтерського контролю слід враховувати, що вона повинна бути обґрунтованою та гнучкою, тобто враховувати умови роботи об'єкта, що контролюється, тенденції його розвитку, цілі контролю та витрати часу на його проведення.

3. Досліджено, що ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» здійснює неспеціалізовану оптову торгівлю. На основі проведеного аналізу організаційно-економічної характеристики підприємства, варто відзначити, що протягом 2014–2018 рр. спостерігаємо збільшення чистого прибутку ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 28790 тис. грн, або на 44,86%. Також доцільно зазначити, що протягом 2014–2018 рр. відбулося скорочення рентабельності активів на 3,44%; рентабельності власного капіталу на 3,796%; рентабельності чистих активів на 3,365%; рентабельності оборотних активів на 20,43% та рентабельності продажу на 13,698%.

4. Проаналізовано, що упродовж 2016–2018 рр. спостерігаємо зростання оборотних активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» на 130202 тис. грн, або на 27,14%, що сталося за рахунок збільшення таких його складових, як: дебіторської заборгованості на 161960 тис. грн, або на 44,22%, та інших оборотних активів на 418 тис. грн, або на 6,43%. Нормування оборотних коштів є невід'ємною частиною функціонування будь-якого підприємства, дозволяючи не тільки чітко визначати свою діяльність, не виходячи за межі фінансових можливостей. За підсумками аналізу стану управління оборотним капіталом на підприємстві ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» були виявлені проблеми: відсутність функції контролю управління оборотним капіталом; неефективна політика управління оборотним капіталом.

5. Досліджено, що контролінг у секторі управління оборотними активами є синтезом елементів обліку, аналізу, контролю, планування, реалізація яких забезпечує вироблення альтернативних підходів під час здійснення оперативного і стратегічного управління процесом досягнення мети та результатів діяльності підприємства. Контролінг у секторі управління оборотними активами під час запровадження на підприємстві допоможе запобігти виникненню кризових економічних ситуацій, ідентифікувати причини фінансових проблем та ефективно їх усунути.

6. Обґрунтовано, що формування продуктивної системи контролінгу над оборотними активами ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» доцільно придбати програмне забезпечення «1С 8.2». Суттєвих змін в умовах реформування національного бухгалтерського законодавства потребує не тільки облік, а й контроль, що покликані забезпечити всі ланки управління оперативною та деталізованою в необхідному розрізі інформацією, швидко реагувати на зміну нормативної бази, відхилення від запланованих показників діяльності тощо. Так як розрахований індекс рентабельності інвестицій вище 1, то цей проект має бути прийнятий до уваги та реалізований у практичній діяльності підприємства, адже він є доцільним і вигідним для ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Архієреєв С. І. Визначення економічної сутності оборотних коштів та джерел їх формування / С. І. Архієреєв, Л. А. Жмінська // Вісник НТУ «ХП». – 2013. – № 21(994). – С. 171–178.
2. Безбородова Т. В. Управління оборотними коштами підприємств / Т. В. Безбородова, Т. В. Даншина // Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід. – 2017. – № 1. – С. 59–62.
3. Білик М.Д. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька. – К.: КНЕУ, 2005. – 592 с.
4. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: учебный курс / И.А. Бланк. – К.: Эльга, 2007. – 455 с.
5. Болгар Т.М., Кальченко А.О. Шляхи підвищення ефективності управління активами підприємства / Т.М. Болгар, А.О. Кальченко // Економіка і суспільство. – 2018. – Випуск 14. – С. 765–771.
6. Брунько П. В. Сучасні тенденції управління оборотним капіталом підприємств в Україні / П. В. Брунько // Формування ринкових відносин в Україні. Економічні проблеми розвитку галузей та видів економічної діяльності. – 2013. – № 6 (145). – С. 176–183.
7. Власова Н.О. Принципи та основні етапи оптимізації в системі управління оборотними активами на підприємствах роздрібною торгівлі / Н.О. Власова, Н.М. Смольнякова, О.В. Михайлова // Бізнес-інформ. – № 6, 2013. – С. 202–208.
8. Григор'єва Я. В. Шляхи вдосконалення процесу управління оборотними коштами / Я. В. Григор'єва // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. – 2017. – т 19. – № 76. – С. 39–42.
9. Дерун І. А. Класифікація довгострокових активів в обліковій системі України для потреб управління / І А. Дерун // Бухгалтерський облік, аналіз, аудит та оподаткування: проблеми і перспективи: збірник статей

Всеукраїнської науково–практичної конференції. / Під загальною ред. професора М. М. Бондіну. – РІО ПГСХА, 2013. – С. 25–28.

10. Дерун І. А. Аналіз необоротних активів заводів залізобетонних конструкцій України за допомогою економіко–математичного моделювання / І А. Дерун // Економічний простір. – 2014. – № 82. – С. 211–223.

11. Дехтяр Н. А., Дейнека О. В., Черноус Т. М. Управління оборотними активами підприємства // Гроші, фінанси і кредит. – 2017. – Випуск 8. – С. 572–578.

12. Долгоруков Ю. А. Управління ефективністю використання обігових коштів у промисловості / Ю. А. Долгоруков // Фінанси України. – 2008. – №11. – С. 103–105.

13. Дропа Я.Б. Організація управління оборотним капіталом промислових підприємств України: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.02.03 / Я.Б. Дропа; Львів. нац. ун_т ім. І. Франка. – Львів, 2006. – 20 с.

14. Дядюк М. А., Васильєва В. В. Оборотні активи як об'єкт управління у процесі розробки та прийняття господарських рішень / М. А. Дядюк, В. В. Васильєва // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2012. – Вип. 1(1). – С. 263-271.

15. Жучкова Г. А. Результативність діяльності підприємства: науково-методичні аспекти її визначення [Електронний ресурс] / Г. А. Жучкова // Ефективна економіка. 2013, № 11. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2517>

16. Зянько В. В. Шляхи підвищення ефективності управління оборотними коштами підприємств / В. В. Зянько, Н. М. Філатова // Економічний простір. – 2012. – № 62. – С. 186–193.

17. Іщенко Н. А. Напрями підвищення ефективності управління оборотними активами підприємств [Електронний ресурс] / Н. А. Іщенко. – Режим доступу : <https://core.ac.uk/download/pdf/84825886.pdf>

18. Кірдіна О.Г. Управління оборотними активами підприємств / О.Г. Кірдіна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – № 43, 2013. – С. 133–137.
19. Коритько Т. Ю. Управління оборотними коштами промислового підприємства / Т. Ю. Коритько // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2013. – № 2 (58). – С. 325–329.
20. Круш П.В. Капітал, основні та оборотні засоби підприємства: навч. посіб. / П.В. Круш, О.В. Клименко, В.І. Подвігіна, В.О. Гулевич. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 328 с.
21. Лівощко Т. В. Підвищенні ефективності управління дебіторською заборгованістю підприємства [Електронний ресурс] / Т. В. Лівощко, О. В. Кузьменко. – Режим доступу : http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_8_090.pdf.
22. Мартиненко В.П. Прогресивні підходи до управління оборотними активами промислових підприємств / В.П. Мартиненко, Н.В. Легеза // Сучасні проблеми економіки і підприємництва. – № 18, 2016. – С. 225–229.
23. Марчук В. Сутність системи управління оборотними активами підприємства / В. Марчук // Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки: матеріали VII Міжнар. наук.–практ. конф. (05 грудня 2015 р.) / відп. ред. І. Б. Садовська. – Ч. 2. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2015. – С. 146–148.
24. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств : навч. посіб. / О. О. Непочатенко. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 328 с.
25. Никонович Г. І. Аналіз і контроль оборотних активів торговельних підприємств: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук / І.Г. Никонович. – Київ, 2007. – 18 с.
26. Носов П.Л. Сучасна класифікація оборотних активів / П.Л. Носов, Г.І. Купалова // Економіка і держава. – 2014. – № 7. – С. 43–46.

27. Олександренко І. В. Методичні підходи до діагностики оборотних активів підприємства / І. В. Олександренко // *Бізнес Інформ.* – 2014. – № 2. – С. 277–283.

28. Панадій О. П. Наукові підходи до класифікації оборотних активів [Електронний ресурс] / О. П. Панадій. – Режим доступу : <http://magazine.faaf.org.ua/naukovi-pidhodi-do-klasifikacii-oborotnih-aktiviv-silskogospodarskih-pidpriemstv.html>

29. Пархоменко О. С., Должикова Ю. Р. Аналіз використання оборотних активів на машинобудівних підприємствах / О. С. Пархоменко, Ю. Р. Должикова // *Глобальні та національні проблеми економіки.* – 2015. – Випуск 5. – С. 546–549.

30. Пельтек Л. В. Методологічні аспекти формування системи управління оборотними активами підприємства / Л. В. Пельтек, С. М. Писаренко // *Вісник Запорізького національного університету.* – 2010. – № 1(5). – С. 43–49.

31. Пеняк Ю. С. Формування та ефективність використання оборотних засобів сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04 / Ю. С. Пеняк ; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Х., 2010. – 20 с.

32. Поважний О. С. Особливості визначення сутності та складу поняття «оборотні активи» / О. С. Поважний, Н.О. Крамзіна, Ю.В. Кваша / *Економічний простір.* – 2017. – № 12/2. – С. 41–52.

33. Поддєрьогін Л.Д. та ін. Фінанси підприємств: підручник / Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін / А. М. Поддєрьогін М. Д. Білик, Л.Д. та ін. Буряк. – 6-ге вид., перероб. і доп. – Київ : КНЕУ, 2006. – 552с.

34. Пріб К. А. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посіб. для дистанційного навчання / К. А. Пріб // *Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини «Україна».* – К. : Університет «Україна», 2007. – 321 с.

35. Римарчук А. М. Економічна сутність оборотних активів та їх класифікація / А. М. Римарчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – №7 (110). – С. 64–70.
36. Рябенко Г. М., Лисай Н. П. Інституціональний підхід щодо формування оборотних активів сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] / Г. М. Рябенко, Н. П. Лисай // Економічний форум. – 2015. – № 1. – Режим доступу : http://irbis-nbuu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ecfor_2015_1_25.pdf
37. Сагалакова Н. О. Система показників–індикаторів економічної діагностики діяльності торговельного підприємства / Н. О. Сагалакова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – №2 (2). – С. 19–23.
38. Селезень О. М. Факторинг як метод управління дебіторською заборгованістю [Електронний ресурс] / О. М. Селезень. – Режим доступу : <http://repo.sau.sumy.ua/handle/123456789/2179>
39. Сікора І. А. Облік, економічний аналіз і аудит формування та використання оборотних активів: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук / І.А. Сікора. – Київ, 2006. – 18 с.
40. Соляник Л.Г. Оборотні засоби промислового підприємства: оптимізація управління: монографія / Л.Г. Соляник; за ред. О.С. Галушко. – Дніпропетровськ: Вид_во НГУ, 2009. – 239 с.
41. Стоянова-Коваль С. С. Оборотні активи аграрних підприємств: економічна сутність та науково-методичні підходи до специфіки їх класифікації / С. С. СтояноваКоваль, О. М. Стоянова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2016. – Вип. 10 (2).
42. Тарасенко І. О. Фінанси підприємств : підручник / І. О. Тарасенко, Н. М. Любенко. – К. : КНУТД, 2015. – 360 с.

43. Управління оборотними коштами торговельних підприємств в сучасних умовах : монографія / А. А. Седаков, К. А. Колодяжна. – Донецьк : східний видавничий дім. – 2013. – 120 с.
44. Фабіянська В. Ю. Удосконалення обліку та контролю оборотних активів / В. Ю. Фабіянська, І. Ю. Сverdзоленко // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. – 2015. – Вип. 12(1). – С. 357-366.
45. Фальченко О. О. Процес подання та оприлюднення фінансової звітності підприємства / О. О. Фальченко, Н. Ю. Мардус // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2017. – Вип. 5 (11), ч. 2. – С. 167-170.
46. Федак Л.М. Запаси підприємств: сутність та класифікація / Л.М. Федак // Вісник Хмельницького національного університету. – Серія «Економічні науки». – Хмельницький: ХНУ. – 2012. – № 1. – С. 157-162.
47. Фещенко О. П. Розрахунок показників фінансового стану господарських товариств з урахуванням нових форм фінансової звітності / О. П. Фещенко // БІЗНЕС-ІНФОРМ. – 2015. – № 2. – С. 229–235.
48. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: навч. підр. / О.С. Філімоненков. – К.: МАУП, 2004. – 2-ге вид., переробл. і допов. – 328 с.
49. Фінансовий аналіз: навчальний підручник / за заг. ред. І. О. Школьник; [І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 368 с.
50. Фроленко Р. В. Аналітична складова управління оборотним капіталом підприємства: Концептуальний підхід / Р. В. Фроленко // Інноваційна економіка. Економіка та конкурентоспроможність підприємств. – 2011. – № 2 (66). – С. 98–103.
51. Хоменко Н.В. Товарні запаси: проблеми обліку контролю та звітності : монографія / Хоменко Н.В., Карпенко О.В, Верига Ю.А. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. – 153 с.
52. Ценклер Н.І. Вдосконалення класифікаційних ознак дебіторської заборгованості та їх значення в підвищенні контрольно-аналітичної функції

обліку / Н.І. Ценклер, П.Б. Кватирка // Вісник Хмельницького університету. – 2010. – № 29. – С. 87-90.

53. Чемчикаленко Р. А., Майборода О. Є., Люткіна А. В. Оцінка ефективності управління активами та пасивами підприємства / Р. А. Чемчикаленко, О. Є. Майборода, А. В. Люткіна // Економіка і суспільство. Вип. 11. Мукачів: Мукачівський державний університет, 2017. – С. 486-489

54. Чобіток В. І. Управління оборотними активами підприємства: теоретичний аспект / В. І. Чобіток, К. С. Пятилокотова // Вісник економіки транспорту і промисловості. Економіка підприємства. – 2013. – № 4. – С. 230–234.

55. Чубка О.М., Рудницька О.М. Оцінка методів управління оборотним капіталом промислових підприємств /О.М. Чубка, О.М. Рудницька // Національний університет «Львівська політехніка». – 2009. – С. 440–445.

56. Чухно І.С. Удосконалення системи обліку, контролю і аналізу ефективного використання оборотних активів підприємства [Електронний ресурс] / І.С. Чухно, С.В. Рилєєв. – Режим доступу: <http://intkonf.org/udoskonalennya-obliku-kontrolyu-i-analizu-oborotnih-aktiviv-pidприємства>

57. Швець Ю. О. Управління оборотними активами підприємств [Електронний ресурс] / Ю. О. Швець, А. В. Скворцова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – С. 127–130.

58. Шевчук В.Є. Оцінка поточної дебіторської заборгованості за міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку / В.Є. Шевчук // Матеріали Першої Міжнародної науково-практичної конференції «Науковий потенціал світу «2004». Том 17. Облік і аудит. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. – С. 54-55.

59. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент [Електронний ресурс] / В. М. Шелудько. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/19310710/finansu/upravlinnya_oborotnimi_aktivami#4

60. Шепелевич В.В. Проблеми в управлінні оборотними активами та шляхи їх подолання / В.В. Шепелевич // Агросвіт. – № 14. – 2014. – С. 73–80.

61. Шестопалова О. В. Шляхи удосконалення оборотних коштів підприємств та ефективності їх використання [Електронний ресурс] / О. В. Шестопалова. – Режим доступу : http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/784/1/Schestopalova_Way_improving_working_capital.pdf

62. Шимко П. Д. Международный финансовый менеджмент [Електронний ресурс] / П. Д. Шимко. – Режим доступу : http://stud.com.ua/74759/finansi/mizhnarodniy_finansoviy_menedzhment

63. Шматковська Т. Деякі аспекти проблематики управління оборотними активами на підприємстві / Т. Шматковська, Л. Демедюк, О. Ворона // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. – 2016. – № 3. – С. 174–184.

64. Шестерикова Е. Н. Реинжиниринг бизнес–процессов в системе управления оборотным капиталом промышленного предприятия / Е. Н. Шестерикова // Экономические науки. – 2007. – № 36. – С. 33–37.

65. Ящук Д. Л. Дослідження методології управління оборотними активами машинобудівних підприємств в умовах кризи / Ящук Д.Л. // Вісник економічного транспорту і промисловості. – 2010. – № 32. – С. 252–257.

ДОДАТКИ

Додаток А

		КОДИ	
		Дата(рік, місяць, число)	2015 01 01
Підприємство	ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»	за ЄДРПОУ	40516518
Територія		за КОАТУУ	5321084901
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Неспеціалізована оптова торгівля	за КВЕД	46.90
Середня кількість працівників			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	04050, м.Київ, Шевченківський район, ВУЛИЦЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ, будинок 103, ЛІТЕРА «А»		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2014 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	61	50	0
первісна вартість	1001	157	157	0
накопичена амортизація	1002	96	107	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3203	164	0
Основні засоби:	1010	267403	285768	0
первісна вартість	1011	420835	456334	0
знос	1012	153432	170566	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0

первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	25	25	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	270692	286007	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	15071	28838	0
Готова продукція	1103	3218	3760	0
Товари	1104	1828	3477	0
Поточні біологічні активи	1110	27038	38196	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	33802	48420	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	31673	36914	0
з бюджетом	1135	0	8	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0

із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6928	6608	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	33854	50703	0
Готівка	1166	32	28	0
Рахунки в банках	1167	33558	50556	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	2011	3132	0
Усього за розділом II	1195	150377	212819	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	421069	498826	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	18628	18628	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	194523	207333	0
Додатковий капітал	1410	3277	3277	0

Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	4657	4657	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	147708	211889	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	368793	445784	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	16794	15900	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Привозний фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	16794	15900	0

III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	15865	11500	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	4264	2800	0
за розрахунками з бюджетом	1620	120	84	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	266	232	0
за розрахунками з оплати праці	1630	910	653	0
за одержаними авансами	1635	11739	17955	0
за розрахунками з учасниками	1640	25	34	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	2293	3884	0
Усього за розділом III	1695	35482	37142	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	421069	498826	0

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2014 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	218315	191091
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(145787)	(162647)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	72528	28444
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	13589	20937
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(5708)	(6023)
Витрати на збут	2150	(10720)	(9767)
Інші операційні витрати	2180	(3564)	(6163)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0

Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	66125	27428
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	2263	499
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(3393)	(4413)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(814)	(862)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	64181	22652
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	64181	22652
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	12810	11997
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	12810	11997
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0

Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	12810	11997
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	76991	34649
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	153686	131889
Витрати на оплату праці	2505	11594	13331
Відрахування на соціальні заходи	2510	4142	4786
Амортизація	2515	11906	16113
Інші операційні витрати	2520	5829	6649
Разом	2550	187157	172768
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2580000	2580000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2580000	2580000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	24.8763566	8.779845
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	24.8763566	8.779845
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Керівник

Гергелюк Олександр Володимирович

Головний бухгалтер

Гергелюк Олександр Володимирович

Додаток Б

			КОДИ
		Дата (рік, місяць, число)	2016 01 01
Підприємство	ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»	за ЄДРПОУ	40516518
Територія		за КОАТУУ	5321084901
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Неспеціалізована оптова торгівля	за КВЕД	46.90
Середня кількість працівників			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	04050, м.Київ, Шевченківський район, ВУЛИЦЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ, будинок 103, ЛІТЕРА «А»		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2015 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	50	49	0
первісна вартість	1001	157	157	0
накопичена амортизація	1002	107	108	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	164	0	0
Основні засоби:	1010	285768	294242	0
первісна вартість	1011	456334	479459	0
знос	1012	170566	185217	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0

знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	25	25	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	286007	294316	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	28838	55999	0
Готова продукція	1103	3760	6903	0
Товари	1104	3477	5294	0
Поточні біологічні активи	1110	38196	55004	0
Депозити перестрахування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	48420	89405	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	36914	20219	0
з бюджетом	1135	8	15	0

у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6608	46971	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	50703	60654	0
Готівка	1166	28	34	0
Рахунки в банках	1167	50556	60226	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	3132	5949	0
Усього за розділом II	1195	212819	334216	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	498826	628532	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	18628	18628	0

Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	207333	193214	0
Додатковий капітал	1410	3277	3277	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	4657	4657	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	211889	367769	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	445784	587545	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	15900	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	0

інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	15900	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	11500	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	2800	3493	0
за розрахунками з бюджетом	1620	84	441	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	232	65	0
за розрахунками з оплати праці	1630	653	1000	0
за одержаними авансами	1635	17955	35696	0
за розрахунками з учасниками	1640	34	40	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	3884	252	0
Усього за розділом III	1695	37142	40987	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0

V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	498826	628532	0

			КОДИ
		Дата (рік, місяць, число)	2016 01 01
Підприємство	ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»	за ЄДРПОУ	40516518
	(найменування)		

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2015 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	379408	218315
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(235432)	(145787)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	143976	72528
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	31562	13589

Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(6537)	(5708)
Витрати на збут	2150	(16534)	(10720)
Інші операційні витрати	2180	(9637)	(3564)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	142830	66125
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	6096	2263
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(2345)	(3393)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(1154)	(814)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	145427	64181
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	145427	64181
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-3263	12810
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-3263	12810
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-3263	12810
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	142164	76991
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	262547	153686
Витрати на оплату праці	2505	11726	11594
Відрахування на соціальні заходи	2510	3458	4142
Амортизація	2515	18552	11906
Інші операційні витрати	2520	6354	5829
Разом	2550	302637	187157
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2580000	2580000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2580000	2580000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	56.3670543	24.8763566
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	56.3670543	24.8763566
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Керівник

Гергелюк Олександр Володимирович

Головний бухгалтер

Гергелюк Олександр Володимирович

Додаток В

		КОДИ	
		Дата(рік, місяць, число)	2017 01 01
Підприємство	ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»	за ЄДРПОУ	40516518
Територія		за КОАТУУ	5321084901
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне підприємство	за КОПФГ	120
Вид економічної діяльності	Неспеціалізована оптова торгівля	за КВЕД	46.90
Середня кількість працівників			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	04050, м.Київ, Шевченківський район, ВУЛИЦЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ, будинок 103, ЛІТЕРА «А»		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2016 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	49	49	
первісна вартість	1001	157	157	
накопичена амортизація	1002	108	108	
Незавершені капітальні інвестиції	1005			
Основні засоби:	1010	294242	279797	
первісна вартість	1011	479459	474036	
знос	1012	185217	194239	
Інвестиційна нерухомість:	1015			

первісна вартість	1016			
знос	1017			
Довгострокові біологічні активи:	1020			
первісна вартість	1021			
накопичена амортизація	1022			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	25	25	
інші фінансові інвестиції	1035			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			
Відстрочені податкові активи	1045			
Гудвіл	1050			
Відстрочені аквізиційні витрати	1060			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом І	1095	294316	279871	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	55999	68986	
Готова продукція	1103	6903	7786	
Товари	1104	5294	7986	
Поточні біологічні активи	1110	55004	55097	
Депозити перестраховання	1115			
Векселі одержані	1120			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	89405	153583	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	20219	18941	
з бюджетом	1135	15	231	
у тому числі з податку на прибуток	1136			
з нарахованих доходів	1140			

із внутрішніх розрахунків	1145			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	46971	138402	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	60654	38063	
Готівка	1166	34	88	
Рахунки в банках	1167	60226	37517	
Витрати майбутніх періодів	1170			
Частка перестраховика у страхових резервах	1180			
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182			
резервах незароблених премій	1183			
інших страхових резервах	1184			
Інші оборотні активи	1190	5949	6500	
Усього за розділом II	1195	334216	479803	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300	628532	759674	

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	18628	18628	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401			
Капітал у дооцінках	1405	193214	192508	
Додатковий капітал	1410	3277	3277	
Емісійний дохід	1411			

Накопичені курсові різниці	1412			
Резервний капітал	1415	4657	4657	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	367769	433118	
Неоплачений капітал	1425	()	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()	()
Інші резерви	1435			
Усього за розділом I	1495	587545	652188	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500			
Пенсійні зобов'язання	1505			
Довгострокові кредити банків	1510		37878	
Інші довгострокові зобов'язання	1515			
Довгострокові забезпечення	1520			
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521			
Цільове фінансування	1525			
Благодійна допомога	1526			
Страхові резерви, у тому числі:	1530			
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітної періоду)	1531			
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітної періоду)	1532			
резерв незароблених премій; (на початок звітної періоду)	1533			
інші страхові резерви; (на початок звітної періоду)	1534			
Інвестиційні контракти;	1535			
Призовий фонд	1540			
Резерв на виплату джек-поту	1545			
Усього за розділом II	1595		37878	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600		5104	

Векселі видані	1605			
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610			
за товари, роботи, послуги	1615	3493	17660	
за розрахунками з бюджетом	1620	441	5657	
за у тому числі з податку на прибуток	1621			
за розрахунками зі страхування	1625	65	129	
за розрахунками з оплати праці	1630	1000	898	
за одержаними авансами	1635	35696	38543	
за розрахунками з учасниками	1640	40	57	
із внутрішніх розрахунків	1645			
за страховою діяльністю	1650			
Поточні забезпечення	1660			
Доходи майбутніх періодів	1665			
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670			
Інші поточні зобов'язання	1690	252	1560	
Усього за розділом III	1695	40987	69608	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800			
Баланс	1900	628532	759674	

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2016 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	383351	379408

Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(302977)	(235432)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий: прибуток	2090	80374	143976
Валовий: збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	8945	31562
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(6644)	(6537)
Витрати на збут	2150	(13884)	(16534)
Інші операційні витрати	2180	(5961)	(9637)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	62830	142830
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		

Інші фінансові доходи	2220	6784	6096
Інші доходи	2240		
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(4121)	(2345)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	(850)	(1154)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	64643	145427
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	64643	145427
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	()	()

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		-3263
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		-3263
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		-3263
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	64643	142164

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	312237	262547
Витрати на оплату праці	2505	13130	11726
Відрахування на соціальні заходи	2510	2899	3458
Амортизація	2515	13842	18553
Інші операційні витрати	2520	9605	6354
Разом	2550	351713	302638
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2580000	2580000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2580000	2580000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	25.05543	56.36705
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	25.05543	56.36705
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Гергелюк Олександр Володимирович

Головний бухгалтер

Гергелюк Олександр Володимирович

Додаток Д

		КОДИ	
		Дата(рік, місяць, число)	2018 01 01
Підприємство	ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»	за ЄДРПОУ	40516518
Територія		за КОАТУУ	5321084901
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне підприємство	за КОПФГ	120
Вид економічної діяльності	Неспеціалізована оптова торгівля	за КВЕД	46.90
Середня кількість працівників			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	04050, м. Київ, Шевченківський район, ВУЛИЦЯ СІЧОВИХ СТРИЛЬЦІВ, будинок 103, ЛІТЕРА «А»		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	49	49	
первісна вартість	1001	157	157	
накопичена амортизація	1002	108	108	
Незавершені капітальні інвестиції	1005		7918	
Основні засоби:	1010	279797	279525	
первісна вартість	1011	474036	487124	
знос	1012	194239	207599	
Інвестиційна нерухомість:	1015			
первісна вартість	1016			

знос	1017			
Довгострокові біологічні активи:	1020			
первісна вартість	1021			
накопичена амортизація	1022			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	25	25	
інші фінансові інвестиції	1035			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			
Відстрочені податкові активи	1045			
Гудвіл	1050			
Відстрочені аквізиційні витрати	1060			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095	279871	287517	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	68986	77787	
Готова продукція	1103	7786	11916	
Товари	1104	7986	26	
Поточні біологічні активи	1110	55097	64142	
Депозити перестрахування	1115			
Векселі одержані	1120			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	153583	169987	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	18941	29546	
з бюджетом	1135	231	53	
у тому числі з податку на прибуток	1136			
з нарахованих доходів	1140			
із внутрішніх розрахунків	1145			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	138402	174422	

Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	38063	23462	
Готівка	1166	88	87	
Рахунки в банках	1167	37517	22552	
Витрати майбутніх періодів	1170			
Частка перестраховика у страхових резервах	1180			
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182			
резервах незароблених премій	1183			
інших страхових резервах	1184			
Інші оборотні активи	1190	6500	6239	
Усього за розділом II	1195	479803	545638	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300	759674	833155	

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	18628	18628	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401			
Капітал у дооцінках	1405	192508	192508	
Додатковий капітал	1410	3277	3277	
Емісійний дохід	1411			
Накопичені курсові різниці	1412			
Резервний капітал	1415	4657	4657	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	433118	511646	

Неоплачений капітал	1425	()	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()	()
Інші резерви	1435			
Усього за розділом I	1495	652188	730716	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500			
Пенсійні зобов'язання	1505			
Довгострокові кредити банків	1510	37878	23400	
Інші довгострокові зобов'язання	1515			
Довгострокові забезпечення	1520			
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521			
Цільове фінансування	1525			
Благодійна допомога	1526			
Страхові резерви, у тому числі:	1530			
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531			
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532			
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533			
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534			
Інвестиційні контракти;	1535			
Призовий фонд	1540			
Резерв на виплату джек-поту	1545			
Усього за розділом II	1595	37878	23400	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	5104	3700	
Векселі видані	1605			
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610			
за товари, роботи, послуги	1615	17660	29519	

за розрахунками з бюджетом	1620	5657	3618	
за у тому числі з податку на прибуток	1621			
за розрахунками зі страхування	1625	129	253	
за розрахунками з оплати праці	1630	898	1084	
за одержаними авансами	1635	38543	35740	
за розрахунками з учасниками	1640	57	42	
із внутрішніх розрахунків	1645			
за страховою діяльністю	1650			
Поточні забезпечення	1660			
Доходи майбутніх періодів	1665			
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670			
Інші поточні зобов'язання	1690	1560	5083	
Усього за розділом III	1695	69608	79039	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800			
Баланс	1900	759674	833155	

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	401349	383351
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		

Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(306498)	(302977)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий: прибуток	2090	94851	80374
Валовий: збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	24954	8945
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(6774)	(6644)
Витрати на збут	2150	(16982)	(13884)
Інші операційні витрати	2180	(20023)	(5961)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	76026	62830
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	7592	6784
Інші доходи	2240		

Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(4400)	(4121)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	(690)	(850)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	78528	64643
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	78528	64643
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	()	()
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	78528	64643
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	341112	312237

Витрати на оплату праці	2505	16727	13130
Відрахування на соціальні заходи	2510	3684	2899
Амортизація	2515	14333	13842
Інші операційні витрати	2520	11446	9605
Разом	2550	387302	351713
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2580000	2580000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2580000	2580000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	30.4372093	25.05543
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	30.4372093	25.05543
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Гергелюк Олександр Володимирович

Головний бухгалтер

Тесля Людмила Олександрівна

Додаток Ж

		КОДИ	
		Дата(рік, місяць, число)	2019 01 01
Підприємство	ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»	за ЄДРПОУ	40516518
Територія		за КОАТУУ	5321084901
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне підприємство	за КОПФГ	120
Вид економічної діяльності	Неспеціалізована оптова торгівля	за КВЕД	46.90
Середня кількість працівників			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	04050, м. Київ, Шевченківський район, ВУЛИЦЯ СІЧОВИХ СТРИЛЬЦІВ, будинок 103, ЛІТЕРА «А»		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2018 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	49	45	
первісна вартість	1001	157	157	
накопичена амортизація	1002	108	112	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7918	9038	
Основні засоби:	1010	279525	316301	
первісна вартість	1011	487124	536354	
знос	1012	207599	220053	
Інвестиційна нерухомість:	1015			
первісна вартість	1016			

знос	1017			
Довгострокові біологічні активи:	1020			
первісна вартість	1021			
накопичена амортизація	1022			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	25	25	
інші фінансові інвестиції	1035			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			
Відстрочені податкові активи	1045			
Гудвіл	1050			
Відстрочені аквізиційні витрати	1060			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095	287517	325409	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	77787	66934	
Готова продукція	1103	11916	10188	
Товари	1104	26	13	
Поточні біологічні активи	1110	64142	64119	
Депозити перестрахування	1115			
Векселі одержані	1120			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	169987	206890	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	29546	15504	
з бюджетом	1135	53	8	
у тому числі з податку на прибуток	1136			
з нарахованих доходів	1140			
із внутрішніх розрахунків	1145			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	174422	241693	

Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	23462	6939	
Готівка	1166	87	26	
Рахунки в банках	1167	22552	4043	
Витрати майбутніх періодів	1170		33	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180			
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182			
резервах незароблених премій	1183			
інших страхових резервах	1184			
Інші оборотні активи	1190	6239	6918	
Усього за розділом II	1195	545638	609038	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300	833155	934447	

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	18628	18628	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401			
Капітал у дооцінках	1405	192508	192508	
Додатковий капітал	1410	3277	3277	
Емісійний дохід	1411			
Накопичені курсові різниці	1412			
Резервний капітал	1415	4657	4657	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	511646	604617	

Неоплачений капітал	1425	()		()
Вилучений капітал	1430	()		()
Інші резерви	1435			
Усього за розділом I	1495	730716	823687	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500			
Пенсійні зобов'язання	1505			
Довгострокові кредити банків	1510	23400		
Інші довгострокові зобов'язання	1515			
Довгострокові забезпечення	1520			
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521			
Цільове фінансування	1525			
Благодійна допомога	1526			
Страхові резерви, у тому числі:	1530			
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531			
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532			
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533			
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534			
Інвестиційні контракти;	1535			
Призовий фонд	1540			
Резерв на виплату джек-поту	1545			
Усього за розділом II	1595	23400		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	3700		
Векселі видані	1605			
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610			
за товари, роботи, послуги	1615	29519	45195	

за розрахунками з бюджетом	1620	3618	4703	
за у тому числі з податку на прибуток	1621			
за розрахунками зі страхування	1625	253	364	
за розрахунками з оплати праці	1630	1084	1391	
за одержаними авансами	1635	35740	34714	
за розрахунками з учасниками	1640	42	42	
із внутрішніх розрахунків	1645			
за страховою діяльністю	1650			
Поточні забезпечення	1660		68	
Доходи майбутніх періодів	1665			
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670			
Інші поточні зобов'язання	1690	5083	24283	
Усього за розділом III	1695	79039	110760	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800			
Баланс	1900	833155	934447	

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	556648	401349
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		

Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(406321)	(306498)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий: прибуток	2090	150327	94851
Валовий: збиток	2095		()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	2727	24954
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(10629)	(6774)
Витрати на збут	2150	(45501)	(16982)
Інші операційні витрати	2180	(4569)	(20023)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	92355	76026
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195		()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	3363	7592
Інші доходи	2240	271	

Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(2984)	(4400)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	(34)	(690)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	92971	78528
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	92971	78528
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	()	()
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	92971	78528
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	497801	341112

Витрати на оплату праці	2505	26434	16727
Відрахування на соціальні заходи	2510	5795	3684
Амортизація	2515	13629	14333
Інші операційні витрати	2520	12680	11446
Разом	2550	556339	387302
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2580000	2580000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2580000	2580000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	30.4372093	30.4372093
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	30.4372093	30.4372093
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Гергелюк Олександр Володимирович

Головний бухгалтер

Тесля Людмила Олександрівна

Горизонтальний та вертикальний аналіз аналітичного балансу (Звіту про фінансовий стан) ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО»
 упродовж 2014–2018 рр.

Показники	2014 рік		2015 рік		2016 рік		2017 рік		2018 рік		Відхилення 2018 / 2014 рр.	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Активи												
Необоротні активи	286007	57,34	294316	46,83	279871	36,84	287517	34,51	325409	34,79	+39402	+13,78
Оборотні активи	212819	42,66	334216	53,17	479803	63,16	545638	65,49	610005	65,21	+397186	+186,63
- запаси	28838	5,78	55999	8,91	68986	9,08	77787	9,34	67934	7,26	+39096	+135,57
- дебіторська заборгованість	130146	26,09	211614	33,67	366254	48,21	438150	52,59	528214	56,47	+398068	+305,86
- грошові кошти	50703	10,16	60654	9,65	38063	5,01	23462	2,82	6939	0,74	-43764	-86,31
- інші оборотні активи	3132	0,63	5949	0,95	6500	0,86	6239	0,75	6918	0,74	+3786	+120,88
Інші активи	0	0	0	0	0	0	0	0	33	0	+33	x

Всього активів	498826	100	628532	100	759674	100	833155	100	935447	100	+436621	+87,53
Пасиви												
Власний капітал	445784	89,37	587545	93,48	652188	85,85	730716	87,7	823687	88,15	+377903	+84,77
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	15900	3,19	0	0	37878	4,99	23400	2,81	0	0	-15900	-100,00
Поточні зобов'язання	37142	7,45	40987	6,52	69608	9,16	79039	9,49	110760	11,85	+73618	+198,21
- короткострокові кредити банків	11500	2,31	0	0	5104	0,67	3700	0,44	0	0	-11500	-100,00
- кредиторська заборгованість	21758	4,36	40735	6,48	62944	8,29	70256	8,43	86409	9,25	+64651	+297,14
- інші поточні зобов'язання	3884	0,78	252	0,04	1560	0,21	5083	0,61	24351	2,61	+20467	+526,96
Всього пасивів	498826	100	628532	100	759674	100	833155	100	934447	100	+435621	+87,53

Джерело: складено автором на основі даних Додатків А–Ж.

Продовження додатку 3

Таблиця 3.2

Баланс ліквідності ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» у 2014–2018 рр. (тис. грн)

Код	Назва	01.01.2015	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019
A1	Найбільш ліквідні активи	50703	60654	38063	23462	6939
П1	Найбільш термінові зобов'язання	21758	40735	62944	70256	86477
A1-П1	Забезпечення зобов'язань П1	28945	19919	-24881	-46794	-79538
A2	Активи, які швидко реалізуються	130146	211614	366254	438150	528214
П2	Короткострокові пасиви	15384	252	6664	8783	24283
A2-П2	Забезпечення зобов'язань П2	114762	211362	359590	429367	503931
A3	Активи, які повільно реалізуються	31970	61948	75486	84026	74885
П3	Довгострокові пасиви	15900	0	37878	23400	0
A3-П3	Забезпечення зобов'язань П3	16070	61948	37608	60626	74885
A4	Активи, які важко реалізуються	286007	294316	279871	287517	325409
П4	Постійні пасиви	445784	587545	652188	730716	823687
A4-П4	Забезпечення зобов'язань П4	-159777	-293229	-372317	-443199	-498278

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

Горизонтальний та вертикальний аналіз активів ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» упродовж 2014–2018 рр.

Показники	Станом на 31.12.2014		Станом на 31.12.2015		Станом на 31.12.2016		Станом на 31.12.2017		Станом на 31.12.2018		Відхилення 2018 / 2014	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	Абс. відх., тис. грн.	Відн. відх., %
Необоротні активи	286007	57,34	294316	46,83	279871	36,84	287517	34,51	325409	34,79	+39402	+13,78
Оборотні активи	212819	42,66	334216	53,17	479803	63,16	545638	65,49	610005	65,21	+397186	+186,63
- запаси	28838	5,78	55999	8,91	68986	9,08	77787	9,34	67934	7,26	+39096	+135,57
- дебіторська заборгованість	130146	26,09	211614	33,67	366254	48,21	438150	52,59	528214	56,47	+398068	+305,86
- грошові кошти	50703	10,16	60654	9,65	38063	5,01	23462	2,82	6939	0,74	-43764	-86,31
- інші оборотні активи	3132	0,63	5949	0,95	6500	0,86	6239	0,75	6918	0,74	+3786	+120,88
Інші активи	0	0	0	0	0	0	0	0	33	0	+33	x

Всього активів	498826	100	628532	100	759674	100	833155	100	935447	100	+436621	+87,53
----------------	--------	-----	--------	-----	--------	-----	--------	-----	--------	-----	---------	--------

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

Аналіз структури використання оборотних коштів на ТОВ «НОРДОН ЕНЕРГО» за 2014–2018 рр. (тис. грн)

Показники	Станом на 31.12.2014 р.		Станом на 31.12.2015 р.		Станом на 31.12.2016 р.		Станом на 31.12.2017 р.		Станом на 31.12.2018 р.		Відхилення					
											Абсолютні, тис. грн.			Відносні, %		
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	2017 / 2016	2018 / 2017	2018 / 2016	2017 / 2016	2018 / 2017	2018 / 2016
Запаси	28838	13,55	55999	16,76	68986	14,38	77787	14,26	67934	11,14	+8801	-9853	-1052	+12,76	-12,67	-1,52
Дебіторська заборгованість	130146	61,15	211614	63,32	366254	76,33	438150	80,30	528214	86,59	+71896	+90064	+161960	+19,63	+20,56	+44,22
Грошові кошти	50703	23,82	60654	18,15	38063	7,93	23462	4,30	6939	1,14	-14601	-16523	-31124	-38,36	-70,42	-81,77
Інші оборотні активи	3132	1,47	5949	1,78	6500	1,35	6239	1,14	6918	1,13	-261	+679	+418	-4,02	+10,88	+6,43
Всього оборотних активів	212819	100,00	334216	100,00	479803	100,00	545638	100,00	610005	100,00	+65835	+64367	+130202	+13,72	+11,80	+27,14

Джерело: складено автором на основі даних додатків А–Ж.

АНКЕТА

Елемент аудиторського висновку	Так	Ні	Н/З*	Коментар
<p>Заголовок</p> <p>1. Чи має аудиторський висновок відповідну назву? Адресат</p> <p>2. Чи належно адресовано аудиторський висновок згідно із вимогами МСА? Кому? (одному чи декільком споживачам?) Вступний параграф</p> <p>3. Яку фінансову звітність перевірено, період за який перевірявся та дата, станом на яку її було складено?</p> <p>4. Чи включає висновок твердження, що відпо-відальність за фінансову звітність несе керівницт-во суб'єкта господарювання та відповідальність аудитора за висловлення думки щодо фінансової звітності на основі аудиту? Параграф про обсяг аудиту</p> <p>5. Чи зазначено у висновку обсяг аудиту, а також те, що аудит проведено згідно з МСА чи іншими стандартами та методами?</p> <p>6. Чи висновок має твердження, що аудит було сплановано та виконано з метою отримання достотньої впевненості, що фінансову звітність не має суттєвих перкручень (викривлень)?</p> <p>7. Чи має висновок твердження, що під час аудиту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • через тестування вивчались докази, що підтер-джують дані фінансової звітності та розкриття інформації? • було звернуто увагу на оцінку принципів бухгалтерського обліку, використаних під час підготовки фінансової звітності? • було проаналізовано значні для суб'єкта господарювання оціночні значення відхилень від первинних документів чи/та законодавчо-нормативної бази складання фінансової звітності? • було оцінено в цілому надану фінансову звітність? <p>8. Чи включає висновок твердження аудитора про те, що аудиторська перевірка надала достотню основу для аудиторської думки? Параграф – думка (висновок) аудитора</p> <p>9. Чи чітко висновок виражає думку аудитора про фінансову звітність згідно з вимогами законодавчо-нормативних документів? (дає повне та достовірне уявлення про фінансову звітність, або відображає правильно у всіх суттєвих аспектах фінансовий стан та фінансові результати суб'єкта господарювання, рух власного капіталу та грошових коштів згідно з П(С)БО чи/та згідно з іншими вимогами (в разі необхідності).</p> <p>10. Чи містить аудиторський висновок думку про відповідність фінансової звітності іншим вимогам, передбаченим чинним законодавством та нормативними актами?</p> <p>Дата аудиторського висновку</p> <p>10. Чи датований аудиторський висновок датою завершення аудита? (не повинно бути дати раніше дати завершення аудиту)</p>				

<p>Адреса аудитора чи аудиторської фірми</p> <p>11. Чи зазначено назву конкретного населеного пункту, де розташована аудиторська фірма, або адресу аудитора, що несуть відповідальність за аудит?</p> <p>Підпис аудитора</p> <p>12. Ким був підписаний аудиторський висновок: сертифікованим аудитором, аудитором – приватним підприємцем, що включений до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності, чи аудитором – директором аудиторської фірми, відповідальним за аудит.</p> <p>Обмеження обсягу аудиту</p> <p>13. Якщо мало місце обмеження обсягу аудиту з можливою суттєвою дією, то чи був аудиторський висновок належно модифікований, та чи було висловлено умовно-позитивну думку чи відмову від висновку? Чи доповнено висновок додатковим параграфом для зазначення обмеженого аудиту?</p> <p>Незгода з керівництвом щодо облікової політики (включаючи адекватність розкриття інформації)</p> <p>14. Якщо думка аудитора та керівництва суб'єкта господарювання мають розбіжності з питань, що мають суттєвий вплив на фінансову звітність, то чи було відповідно модифіковано аудиторський висновок, та висловлено аудитором умовну чи негативну думку?</p> <p>Пояснювальний параграф про наявність проблеми</p> <p>15. Якщо має місце суттєва проблема, пов'язана з принципом безперервності діяльності, то чи було модифіковано висновок через включення пояснювального параграфу про існування цієї проблеми?</p>				
---	--	--	--	--

Н/З – не застосовується